

A-5-1-3

Мерки на трговска политика кои се применуваат во внатрешноста при извозот на стоките

- ✚ **Форми на извоз и увоз - општо**
 - ✚ **Тутун**
 - ✚ **Опојни дроги и психотропни супстанции**
 - ✚ **Отрови**
 - ✚ **Прекурсори**
 - ✚ **Животна средина**
 - ✚ **Вооружување (воена опрема, стопански експлозив, ловечко и спортско оружје и нивна муниција, хемиско оружје)**
 - ✚ **Опасни материи**
 - ✚ **Стоки и технологии со двојна намена**
 - ✚ **Интелектуална сопственост**
 - ✚ **Злато и благородни метали**
 - ✚ **Културно богатство**
-

✚ **Форми на извоз и увоз - општо**

Стоки што се извезуваат врз основа на дозвола согласно:

- **заштита на здравјето и животот на луѓето;**
 - **заштита на животна средина и просторно планирање;**
 - **стоки за чии извоз е потребна дозвола од Народна банка на РМ;**
 - **извоз на истриски и уметнички дела;**
 - **извоз на одредени благородни метали, банкноти и друго;**
 - **средства за вооружување и воена опрема;**
-

Надлежности: Министерство за економија

Министерство за внатрешни работи и Министерство за одбрана (за вооружување и воена опрема)

Управа за заштита на културно наследство (за историски и уметнички дела)

Документи: Дозвола за извоз (Одобрение) кое го издаваат надлежните органи

Регулатива: Закон за трговија (Сл. вес. на РМ 16/2004)

Одлука за распоредување на стоките на форми на извоз и увоз (Сл. вес. на РМ бр. /2005)

- поопширно види во **A-5-12**
-

Тутун

Надлежност: Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

Забрана на извоз на неферметиран тутун, неманипулиран и не спакуван во тинга бали

Регулатива: - Закон за тутун (Сл. весник на СРМ бр.69/2004)

- поопширно види во **A-5-20**
-

Опојни дроги и психотропни супстанции

Надлежност: Министерство за здравство-Биро за лекови

Документи: Одобрение за извоз кое го издаваат надлежните органи

Регулатива: Конвенција за опојни дроги 1961, Конвенција за психотропни супстанции 1971, Закон за производство и промет на опојни дроги (Сл. лист на СФРЈ 13/91)

- поопширно види во **A-5-5**
-

Прекурзори

Надлежност: Министерство за здравство-Биро за лекови

Документи: Одобрение за извоз кое го издаваат надлежните органи

Регулатива: Закон за прекурзори (Сл. весник на РМ 37/2004)

Конвенција за опојни дроги 1961, Конвенција за психотропни супстанции 1971,

- поопширно види во **A-5-6**
-

Отрови

Надлежност: Министерство за здравство-Биро за лекови

Документи: Одобрение за извоз кое го издаваат надлежните органи

Регулатива: Конвенција против илегална трговија со наркотични дроги и психотропни супстанции 1988, Закон за промет на отрови (Сл.лист на СФРЈ бр. 13/91); Список на отрови кои може да се стават во промет (Сл.лист на СФРЈ бр. 58/82, 7/84, 9/86, 18/87, 33/88).

- поопширно види во **A-5-7**
-

Животна средина:

производи со кои се загрозува животната средина и природата:

- отпадни, опасни, штетни и радиоактивни материи;
 - супстанции кои за оштетуваат и осиромашуваат озонската обвивка
 - заштитени диви животни и растенија;
-

Надлежност: Дирекција за радијациона сигурност;

Министерство за здравство -РЗЗЗ (извори на јонизирачко зрачење);

Министерство за животна средина и просторно планирање (за опасен отпад, супстанции што ја осиромашуваат озонската обвивка, загрозени диви животни и растителни видови);

Документи: Одобрение за извоз кое го издаваат надлежните органи
Дозвола за извоз според ЦИТЕС конвенција за меѓународна трговија со загрозени видови на растенија и животни издадена од надлежен орган

Регулатива: Закон за заштита на животната средина и природата (Сл. весник на РМ бр. 51/00-пречистен текст, 96/00, 45/02, 13/03-пречистен текст),
Закон за заштита на природата (Сл. Весник на РМ бр. 67/2004)
Закон за животна средина(Сл. весник на РМ бр. 53/2005)
Закон за заштита од јонизирачки зрачења и за нуклеарна сигурност (Сл. весник на РМ бр. 48/02),
Закон за отпадот (Сл. весник на РМ бр. 37/98), Закон за управување со отпадот (Сл. весник на РМ бр. 68/2004)
Базелска Конвенција за контрола на прекугранично пренесување на опасен отпад и негово складирање (Сл. Весник на РМ бр. 49/97)
Монтреалски протокол за супстанциите што ја осиромашуваат озонската обвивка,
Конвенцијата за меѓународна трговија со загрозени диви животни и растителни видови (Вашингтон 1973) (Сл.весник на РМ бр.82/99) (CITES)
Конвенцијата за заштита на дивниот свет и природните живеалишта во Европа (Сл. весник на РМ бр. 49/97)

○ поопширно види во **A-5-8**

Вооружување (воена опрема, стопански експлозив, ловечко и спортско оружје и нивна муниција, хемиско оружје) опасни материи и стоки со двојна намена

Надлежност: Министерство за внатрешни работи и Министерство за одбрана;

Документи: Дозвола за извоз која ја издаваат надлежните органи

Регулатива: Закон за оружје(Сл. весник бр. 7/2005) ; Закон за производство и промет на вооружување и воена опрема (Сл. весник на РМ бр. 54/02);
Закон за прометот на експлозивните материи (Сл. лист на СФРЈ бр. 30/85, 6/89, 53/91 Сл. весник на РМ бр. 12/93); Конвенција за забрана на хемиско оружје (Сл.весник на РМ бр.23/97)

○ поопширно види во **A-5-9**

Опасни материи

Надлежност: Министерство за транспорт и врски
Министерство за внатрешни работи,

Документи: Одобрение/ дозвола за транспорт, увоз или извоз

Регулатива: -Закон за превоз на опасни материи (Сл.лист на СФРЈ бр. 27/90)

○ поопширно види во **A-5-10**

Стоки и технологии со двојна намена

Надлежност: Министерство за економија

Документи: Дозвола за извоз

Регулатива: Закон за контрола на извоз на стоки со двојна намена (Сл.весник на РМ бр. 82/2005)

Одлука за листа на технологии и стоки со двојна намена (Сл. весник на РМ бр. 120/2005)

поопширно види во **A-5-21**

Интелектуална сопственост- Индустриска сопственост, авторски права и сродни права

Надлежност: Министерство за економија -Државен завод за индустриска сопственост

Министерство за култура

Документи: Барање од носителот на правото за заштита на интелектуалната сопственост

Решение за признавање на права при увоз кое го издаваат надлежните органи

Регулатива:-Закон за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост (Сл. весник на РМ бр. 38/2005)

-Правилник за спроведување на законот за царински мерки (Сл. весник на РМ бр. 58/2005)

-Закон за индустриска сопственост (Сл. весник на РМ бр. 47/02, 9/2004)

-Закон за авторско право и сродните права (Сл. весник на РМ бр. 47/96, 3/98, 98/2002)

○ поопширно види во **A-5-17**

Злато и благородни метали

Надлежност: Министерство за економија

Документи: Дозвола за извоз која издаваат надлежните органи

Регулатива: Закон за трговија (Сл. вес. на РМ 16/2004)

Закон за контрола на скапоцени метали (Сл. Весник на РМ бр. 23/95)

Одлука за распоредување на стоките на форми на извоз и увоз (Сл. вес. на РМ бр. 91/2004)

○ поопширно види во **A-5-18**

Културно богатство - Делови од уметнички или историски споменици и археолошки наоѓалишта; ствари вредни предмети (послани од 100 год.); ковани пари; добра од уметнички интерес (платина, слики, оригинални вајарски дела, уметнички збирки); етнолошки материјал; репки ракописи;

Надлежност: Министерство за култура - Управа за заштита на културно наследство

Документи: Одобрение за извоз кое го издаваат надлежните органи

Регулатива: Закон за заштита на спомениците на културата (Сл. весник на РМ бр.20/2004); - Конвенција за мерките за забрана и спречување на недозволен увоз, извоз и пренос на сопств. на културни добра - 1970; - Конвенција за заштита на светското културно и природно наследство - 1972
Одлука за распоредување на стоките на форми на извоз и увоз (Сл. вес. на РМ бр. 58/2004)

○ поопширно види во **A-5- 19**

Форми на увоз и извоз

A-5-12

Со Одлуката за распоредување на формите на увоз и извоз која ја носи Владата на Република Македонија, предвидени се следните форми при увоз на одредени видови на стоки и тоа:

- слободен извоз-ЛБ
- извоз врз основа на дозвола, одобрение односно согласност од надлежна институција -Д

-
- Д1 - Министерство за здравство / Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, вклучувајќи го **Прилог 2-Список на опојни дроги и Прилог 7-Список на отрови**
 - Д4 - Министертво за животна средина,вклучувајќи ги Прилозите: **Прилог 3-Список на супстанции кои ја осиромашуваат озонската обвивка; Прилог 4- Список на загрозени видови на животни; Прилог 5- Список на загрозени видови на растенија и Прилог 6-Список на загрозени видови на габи**
 - Д6 -Народна Банка
 - Д7 - Министерство за внатрешни/ Министерство за одбрана
 - Д8 - Министерство за економија
 - Д9 - Министерство за култура
-

Според Законот за тутун забранет е извоз на неферментиран и неманипулиран тутун во индустриски класи и спакуван во тонга бали.

Тонга бала за разлика од производителската е поголема, со димензии кои се разликуваат во зависност од типот на тутунот. Така на пример димензиите на типот **"Јака "се: 65 x 30 x 50**, а кај тип **"Прилеп" се 60 x 25 x 50** и др . Просечната тежина кај типот **"Јака "се движи од 25 до 26 кгр**, а кај тип **"Прилеп" од 22,5 до 25 кгр.**

Основна карактеристика на Тонга балите е : строго одредени димензии, а при пресек нема никакви калапи, пасти или наредени лисја, како што ги има во производителската бала. Тие се унифицирани, доста збиени, често пати пред експедиција и пресовани , а лисната маса е изедначена во сите бали. Секогаш се спакувани во еднаква амбалажа, а при извозот се обмотани со јутено платно, кое е сошиено за саргијата така што не се гледаат листовите од тутунот. На домашен пазар или за извоз секогаш се означени - одбележени со иницијали кои ја одредуваат класата, типот, потеклото, често пати продавачот, и означени се иницијалите на купувачот.

Правен основ Прометот со дроги и психотропни супстанции е регулиран согласно законот за производство и промет на опојни дроги (Службен весник на СФРЈ 12/91), како и согласно Законот за лекови, помошни средства и медицински помагала (Сл. весник на Република Македонија број 21/1998).

A-5-5-1 Поим

Под опојните дроги и психотропни супстанции се супстанции, природни или вештачки, соли и препарати изработени врз основа на овие супстанции, со чија употреба може да се создадат состојби на зависност, што може да предизвика оштетување на здравствената состојба или на друг начин може да го загрози човечкиот интегритет.

Под промет на опојни дроги и психотропни супстанции се подразбира увоз, извоз, транзит и складирање.

A-5-5-2 Производство и промет на опојни дроги и психотропни супстанции може да врши исклучиво само за медицински, ветеринарни, лабораториски, научни и наставни цели само врз основа на **дозвола /одобрение од Министерство за здравство.**

Списокот на опојни дрогите и психотропните супстанции е даден во прилог 2 од Прирачникот за царинење. Опојните дроги и психотропни супстанции се вклучени во листите на Конвенцијата за опојни дроги од 1961 година и на Конвенцијата за психотропни супстанции од 1971 година.

Прекурзори

А-5-6

Упатство за примена за Законот за прекурзори

А-5-6-1 Законот за прекурзори (*Службен весник на РМ бр. 37/2004*) го регулира системот на контролата и следењето на производството и прометот со прекурзорите, со цел да се спречи злоупотреба на прекурзорите за нелегално производство на опојни дроги и психотропни супстанции, како и заради заштита на животот и здравјето на луѓето и заштита на животната средина од штетното влијание на прекурзорите.

- "Прекурзор" согласно Законот е класифицирани супстанции и смеси кои ги содржат овие супстанции, како и производите од природно потекло, од кои лесно се екстархираат (извлекуваат) прекурзорите, во кои не спаѓаат лековите, фармацевтските препарати или други препарати што содржат прекурзори.
- Прекурзорите се распоредени во три категории според прилогот даден кон ова упатство.

Дел од прекурзорите во втората и третата категорија се распоредени во групата на отрови, што значи дека за нив ќе се применуваат и одредбите од Законот за промет на отрови.

- Прекурзори може да се *увезуваат* (физичко да се внесуваат во земјата), *извезуваат* (физичко да се изнесуваат од земјата) и *транзитираат* (да се транспортираат меѓу други земји преку територија на Република Македонија, без било каков претовар) само врз основа на дозвола издадена од Министерството за здравство.

Дозволата за увоз, извоз или транзит се доставува до надлежниот царински орган при поднесување на соодветната царинска декларација (ЕЦД за увоз, извоз или транзит или ТИР Карнет). Во царинската декларација се наведува забелешка дека кон неа е приложена дозвола за прекурзори.

А-5-6-1 за извозно царинење

Постапката за извозно царинење на прекурзори треба да се изврши само доколку за истата покрај вообичаените документи за извоз се приложи и дозвола за извоз издадена од Министерството за здравство, која на оригиналот се заверува (бројот на извозната царинска декларација, датум и печат). Фотокопија од дозволата се задржува во делот од декларацијата

кој останува во царинската испостава, а оригиналната дозвола се праќа со делот од извозната/транзитната царинска декларација која ја прати стоката до излезната гранична царинска испостава.

Согласно членот 7 од законот за прекурзори **не смее да се дозволи ниту привремено чување и ниту складирање** на истите во царински склад од било кој тип и треба веднаш да се започне постапка за увозно царинење.

A-5-6-2 Казнени одредби

Внесување, увозот, извозот и транзитот на прекурзори без дозвола од Министерство за здравство е забрането.

A-5-6-3 Преодни одредби

- Правните лица кои вршат промет со отрови, до денот на влегување во сила на овој Закон, продолжуваат да вршат промет со прекурзори наведени во член 3 од Законот за прекурзори (дадени во прилог на ова упатство) до усогласувањето на нивната работа со одредбите од овој Закон и прописите донесени врз основа на него.
- Правните лица кои вршат промет со отрови се должни да ја усогласат својата работа во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој Закон.
- Правните лица кои вршат промет со отрови се должни да поднесат барање за издавање на одобрение за вршење на промет со прекурзори во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој Закон.

Овој упатство се применува од 22.06.2004 година кога и Законот за прекурзори влезе во сила.

Прилог

Прекурзорите, согласно со ратификуваните меѓународни договори и меѓународните нормативи и стандарди, се распоредуваат во три категории :

1) во првата катагорија спаѓаат супстанциите :

- 1- Фенил-2- Пропанон (Phenyl-2-Propanon) кој може да биде означен и како Фенилацетон(Phenylacetone) ;
- Н-ацетилантранилна киселина(N-acetylanthranilic acid) која може да биде означена и како 2-Ацетамидобензоева киселина (2-Acetamidobenzoic acid) ;
- Исосафрол (цис и транс) (Isosafrol (cis+trans) ;
- 3,4- Метилendioксифенил пропанон (3,4- Methylenedioxyphenyl-propane-2-on) кој може да биде означен и како 1-(1,3-Бензодиоксол-5-ил) пропан-2 он (1-(1,3-Benzodioxol-5-yl) propan-2-one) ;

- Пиперонал (Piperonal) ;
- Сафрол (Safrol) ;
- Ефедрин (Ephedrine) ;
- Псеудоефедрин (Pseudoephedrine) ;
- Норефедрин(Norephedrine) ;
- Ергометрин (Ergometrine) ;
- Ерготамин (Ergotamine) ;
- Лизергинска киселина (Lysergic acid) и
- солите на супстанциите наведени во оваа категорија кога постоењето на тие соли е можно ;

2) во втората категорија спаѓаат супстанциите :

- Анхидрид на оцетна киселина (Acetic anhydride) ;
- Фенилоцетна киселина (Phenylacetic acid) ;
- Антранилна киселина (Anthranilic acid) ;
- Калиум перманганат (Potassium permanganate)
- Пиперидин (Piperidine) и
- Солите на супстанциите наведени во оваа категорија кога постоењето на тие соли е можно и

3) во трета категорија спаѓаат супстанциите :

- Хлороводородна киселина (Hydrochloric acid) која може да биде означена и како Водороден хлорид (Hydrogen chloride) ;
- Сулфурна киселина (Sulphuric acid) ;
- Толуен (Toluene) ;
- Етил етер (Ethyl ether) кој може да биде означен и како Диетил етер (Diethyl ether) ;
- Ацетон (Acetone) и
- Метил етил кетон (Methyl ethyl ketone) (МЕК) кој може да биде означен и како Бутанон (Butanone)

Прекурзорите од овој прилог од точка 2) алинеи 1, 2 и 4 и од точка 3) алинеи 1, 2, 3, 4 и 5 се распоредени и во група на отрови согласно со прописите за отрови.

Списокот на прекурзори е даден во Прилог 2 од Прирачникот за тарифа за чии промет е потребна дозвола од Министерство за здравство

Отрови А-5-7

А-5-7 Извоз на отрови

Правна основа Со Законот за промет на отрови ("Службен лист на СФРЈ" бр. 13/1991 год) и со Законот за превоз на опасни материи ("Службен лист на СФРЈ" бр. 27/1990 год.) е регулиран увозот, извозот, превозот и транзитот на отровите.

Под отрови се подразбираат сублистанции од природно или синтетичко потекло и препарирани производени од такви сублистанции кои, внесени во организмот или во дојир со организмот можат да ги загрожат животот или здравјето на луѓето или илустрично да делуваат врз животната средина (Член 2 од "Законот за прометот на отрови" Сл.лист на СФРЈ бр. 13/91).

А-5-7-1-4 ИЗВОЗ НА ОТРОВИ

Ако со "Законот за прометот на отрови" поинаку не е определено, **се забранува** прометот (увоз, извоз, продажба и секој друг начин на пуштање на отровите во промет) на следните отрови:

- алдрин,
- диелдрин,
- хексахлоробензен,
- хексахлороциклохексан (технички);
сотрговско име ЛИНДАН.

Забраната важи за сите изомери освен гама изомерот.

- хептахлор,
 - хлордан,
 - хлордиформ,
 - лептофос,
 - натриум флуорацетат,
 - оловен арсенат и препарати произведени од
тие материи.
-

- бензен и препарати во кои содржината на бензен изнесува повеќе од 1% зафатнина

За извоз на транзит преку територијата на РМ и извоз преку државната граница **е потребно одобрение** што го издава **Министерството за здравство**, во согласност со Министерството за внатрешни работи. (Член 51в од Закон за превоз на опасни материи Сл. Лист на СФРЈ 27/90).

Во прилог 7 од Прирачникот за царинење даден е список на отрови кои можат да се стават во промет со одобрение од Министерството за здравство.

A-5-8-1 - Животна средина општо

Законот за животна средина кој е објавен во " Службен весник на Р.М. број 53 од 2005 година", ги регулира правата и обврските на правните и физичките лица, како и надлежните органи во поглед на заштита и унапредување на животната средина. Заради заштита и унапредување на животната средина покрај примената на овој општ закон, ќе се применуваат и одредбите од повеќе поодделни закони за одредени области (закон за води; закон за воздух; закон за отпад; биолошка разновидност и природно богатство, заштита на озонската обвивка и јонизирачко и нејонизирачко зрачење и др).

Со законот за животна средина се предвидува забрана/ограничување на промет на одделни производи доколку со нив се загрозува животната средина и природата или здравјето на луѓето. Истите може да се внесуваат исклучиво до дозвола од Министерство за животна средина и просторно планирање

Забрана на извоз на:

- Отпадни, опасни, штетни и радиоактивни и отпадни материи
 - Заштитени диви животни и растенија
 - Супстанции кои ја оштетуваат или осиромашуваат озонската обвивка
-
- Според Законот за отпад постои забрана за /увоз, влез во земјата на опасен отпад и извоз од земјата
 - Исклучени од забрана можат да бидат отпади кои може безбедно да се рециклираат или реупотребат ако за истите Министерството за животна средина издаде **дозвола /согласност за внесување /увоз /извоз**
-

За наведените стоки може да се дозволи извоз ако за истите е приложена **дозвола од Министерството за животна средина.**

- Во Прирачникот за царинење стоките кои се предмет на извоз, кои се означени со Д4 како и стоките наведени во Прилозите : **Прилог 3-Список на супстанции кои ја осиромашуваат озонската обвивка; Прилог 4-Список на загрозени видови на животни; Прилог 5-Список на загрозени видови на растенија и Прилог 6-Список на загрозени видови на габи** е потребно при постапката на извозно царинење да се приложи дозвола за извоз од Министерство за животна средина и просторно планирање.
-

А-5-8-2 Конвенцијата за меѓународна трговија со загрозуени диви животни и растителни видови (Вашингтон 1973) (Сл.весник на РМ бр.82/99) (ЦИТЕС)

Конвенцијата за заштита на дивиот свет и природните живеалишта во Европа (Сл. весник на РМ бр. 49/97)

А-5-8-2-1 Надлежен орган

Министерството за животна средина и просторно планирање како надлежен орган за имплементација на Конвенцијата за меѓународна трговија со загрозуени диви растенија и животни СИТЕС, која Република Македонија ја има ратификувано во декември 1999 година, со допис број 07-8779/ од 09.09.2004 ја извести Царинската Управа на РМ посочувајќи ја следната процедура во однос на дистрибуцијата на СИТЕС дозволата /сертификатот.

Видовите на загрозуени растенија и диви животни се дадени во списокот број 4 и 5 како составен дел на Одлуката за распоредување на стоките на форми на извоз и увоз, кои се наоѓаат во прирачникот за царинење.

Согласно конвенцијата за Меѓународна трговија (увозот, извозот и транзит) на загрозуени растителни и загрозуени диви животински видови, нивни делови и деривати, СИТЕС дозволата/сертификатот **ја издава Министерството за животна средина и просторно планирање** на пропишан образец во 5 (пет) примероци и тоа еден оригинал и 4 копии. На секој примерок во горниот десен гол е наведен бројот на примерокот:

- **оригиналот** патува со пратката

-**копија број 1** останува во Министерството за животна средина и просторно планирање, Служба за животна средина (односно органот кој ја издава истата)

-**копија број 2** останува за апликантот/барателот на СИТЕС дозволата/сертификатот

-**копија број 3** останува кај Царинскиот орган (Царинската испостава кој врши заверка на дозволата/ сертификатот)

-**копија број 4** останува кај Ветеринарниот орган

А-5-8-2-2 Образецот на СИТЕС дозволата / сертификатот е унифициран и испечатен на англиски и македонски јазик. На предната страна се наведени рубриците: број на сертификат, за која постапка се однесува (увоз, извоз или транзит), рок на важност (за извоз и транзит рокот на важност на дозволата е шест месеци, а за увоз е една година од датумот на издавање), увозник, извозник, вид на стока, цел на прометот, количина, земја на потекло, издавач на дозволата, потврда од надлежен орган за извоз, увоз или реекспорт (Царинска испостава).

На позадината на дозволата е испечатена инструкција и појаснување за рубриките на образецот.

Царинска испостава ја контролира пратката при увоз, извоз или транзит и ја заверува ЦИТЕС дозволата/сертификатот на оригиналниот примерок и копиите број 2, 3 и 4. Доколку податоците од документацијата (фактурата, дозволата) се усогласени со фактичката состојба царинскиот службеник ја заверува дозволата во **рубрика број 14 (количина, Царинска испостава, датум, потпис, број на царински документ и службен печат).**

Заверената копија број 3 од дозволата се задржува кај Царинскиот орган (Царинска испостава која извршила заверка на дозволата/сертификатот) и ја одложува во царинската декларација. Заверените примероци од дозволата (оригиналот, копијата број 2 и 4) се враќаат на лицето кое ја прати пратката (барателот на дозволата /апликантот). Ова лице има обврска оригиналната заверена дозвола да ја врати на Министерството за животна средина и просторно планирање-Службата за животна средина (односно органот кој ја издал).

Во прилог Ви доставуваме примерок на ЦИТЕС дозвола/ сертификат

**CONVENTION ON
INTERNATIONAL TRADE IN
ENDANGERED SPECIES OF
WILD FAUNA AND FLORA**

PERMIT/CERTIFICATE No.

- ☐ EXPORT / ИЗВОЗ
☐ RE-EXPORT / РЕ-ИЗВОЗ
☐ IMPORT / УВОЗ
☐ OTHER: / ДРУГО:

Оригинал

2. Valid until
Важи до

3. Importer (name and address) / Увозник (име и адреса)			4. Exporter/Re-exporter (name, address and country) / Извозник/ре-извозник (име, адреса и земја)		
3a. Country of import / Земја на увоз			Signature of the applicant / Потпис на подносителот		
5. Special conditions / Посебни услови For live animals, this permit or certificate is only valid if the transport conditions conform to the Guidelines for Transport of Live Animals or, in the case of air transport, to the IATA Live Animals Regulations / За живи животни, оваа дозвола е важечка доколку условите на транспортот соодветствуваат со упатствата за транспорт на живи животни, или во случај на воздушен транспорт, со IATA правилата за живи животни			6. Name, address, national seal/stamp and country of Management Authority / Име, адреса, печат и земја на надлежниот орган Republic of Macedonia Ministry of Environment and Physical Planning Drezdenska 52, 1000 Skopje tel. ++389 02 3066-930 fax: ++389 02 3066-931 e-mail: infoeko@moe.gov.mk		
5a. Purpose of the transaction (see reverse) / Цел на трансакцијата (види позади)		5b. Security stamp N° / Безбедносна маркица бр.			
7/8. SCIENTIFIC NAME (genus and species) AND COMMON NAME OF ANIMAL OR PLANT / НАУЧНО ИМЕ (ГЕН И ВИД) И ЗАЕДНИЧКО ИМЕ НА ЖИВОТНОТО ИЛИ РАСТЕНИЕТО		9. Description of specimens, including identifying marks or numbers (age/sex if live) / Опис на примероци, вклучувајќи идентификациони ознаки и броеви (возраст/пол ако се живи)		10. Appendix No. and source (see reverse) / Додаток број и извор (види позади)	
				11. Quantity (including unit) / Количина (вклучувајќи одел)	
				11a. Total exported Quota / Вкупно извезен Квота	
A	7/8.		9.		10.
	11.				11a.
B	12. Country of origin * / Земја на потекло *	Permit No. / Дозвола број	Date / Дата	12a. Country of last re-export / Земја на последен ре-извоз	Certificate No. / Сертификат број
	Date / Дата		12b. No. of the operation ** or date of acquisition *** / Број на операција ** или датум на набавка ***		
C	7/8.		9.		10.
	11.				11a.
D	12. Country of origin * / Земја на потекло *	Permit No. / Дозвола број	Date / Дата	12a. Country of last re-export / Земја на последен ре-извоз	Certificate No. / Сертификат број
	Date / Дата		12b. No. of the operation ** or date of acquisition *** / Број на операција ** или датум на набавка ***		
E	7/8.		9.		10.
	11.				11a.
F	12. Country of origin * / Земја на потекло *	Permit No. / Дозвола број	Date / Дата	12a. Country of last re-export / Земја на последен ре-извоз	Certificate No. / Сертификат број
	Date / Дата		12b. No. of the operation ** or date of acquisition *** / Број на операција ** или датум на набавка ***		
* Country in which the specimens were taken from the wild, bred in captivity or artificially propagated (only in case of re-export) / Земја од која примероците се земен од дивината, одгледувани кафези или вештачки размножени (само во случај на ре-извоз) ** Only for specimens of Appendix-I species bred in captivity or artificially propagated for commercial purposes / Само за примероците од Додаток-1 видови кои се одгледувани во кафези или вештачки размножувани за комерцијални цели *** For pre-Convention specimens / За пре-Конвенциски примероци					
13. THIS PERMIT / CERTIFICATE IS ISSUED BY: / ОВАА ДОЗВОЛА / СЕРТИФИКАТ Е ИЗДАДЕНА ОД:					
Place / Место		Date / Дата		Security stamp, signature and official seal / Безбедносна маркица, потпис и службен печ	
14. EXPORT ENDORSEMENT: / ПОТВРДА НА ИЗВОЗОТ					
15. Bill of lading/Air Way-bill Number: / Сметка на приземјување/Број на авионска сметка					

Block/Група	Quantity/Количина				
A					
B					
C					
D		Port of Export Пристаниште на извоз	Date / Дата	Signature / Потпис	Official stamp and title / Службен печат

ИНСТРУКЦИИ ПОЈАСНУВАЊА

И

(одговараат на бројот во формуларот)

1. Обележето го квадратчето кое одговара на видот на издадениот документ (дозвола за извоз, сертификат за ре-извоз, дозвола за увоз или друго. Ако е обележано квадратчето "друго", мора да се наведе видот на документот. Оригиналниот број е единствен број определен за секој документ од надлежните државни органи.
2. За дозволи за извоз и сертификати за реизвоз, датумот на истекувањето на документот не може да биде повеќе од шест месеци после датумот на издавање (една година за дозволи за увоз).
3. Пополнете го името и адресата на увозникот.
- 3а. Името на земјата треба да биде целосно напишано.
4. Пополнете го името и адресата на извозникот /реизвозникот. Името на земјата мора да биде наведено. Во случај на отсуство на потпис на апликантот, дозволата или сертификатот се неважечки.
5. Специјалните услови може да се однесуваат на националната легислатива или за специјалните услови за испораката од страна на надлежниот орган што го издава документот. Оваа точка може да се употреби и за образложување за испуштањето на одредена информација.
- 5а. Треба да се користат следните шифри: Т за комерцијални цели, З за зоолошки градини, Г за ботанички градини, Љ за циркуси и патувачки изложби, С за научни цели, Х за ловечки трофеи, П за лични цели, М за биомедицинско истражување, Е за едукација, Н за интродукција или реинтродукција во дивата природа и Б за одгледување во кафези или вештачко размножување.
- 5б. Наведете го бројот (вклучувајќи го ИСО кодот на земјата) на сигурносниот жиг ставен во точка 13.
6. Името, адресата и земјата на надлежниот државен орган што го издава документот треба да бидат отпечатени на формуларот.
- 7-8. Наведете го научното име (род или вид, доколку е потребно и подвидови) на животното или растението, под кое е внесено во додатоците на Конвенцијата или референтната листа, одобрена од Конференцијата на Страните и општото име на животното или растението под кое што е познато во земјата што ја издава дозволата.
9. Опишете ги што е можно попрецизно, примероците кои се предвидени за трговија

А Растенијата кои вештачки се размножувани во согласност со (Резолуцијата 11.11 на Конференцијата, став а) како и нивни делови и деривати извезени според одредбите од член ВИИ, став 5 од Конвенцијата (примероци од видови кои се вклучени во Додатокот И и кои биле вештачки размножени за некомерцијални цели и примероци на видови вклучени во Додаток ИИ и ИИИ).

С Животните одгледувани во кафези во согласност со (Резолуцијата 10.16 на Конференцијата, ревидирана), како и нивни делови и деривати, извезени според одредбите на член ВИИ, став 5 од Конвенцијата (примероци на видови вклучени во Додатокот И кои се одгледани во кафези за некомерцијални цели и примероци на видови вклучени во Додатокот ИИ и ИИИ).

Ф Животни родени во кафез (Φ_1 или изродените генерации) кои не се опфатени со дефиницијата "одгледани во кафези" во (Резолуцијата 10.16 на Конференцијата, ревидирана), како и нивни делови и деривати.

У Непознат извор (мора да биде образложено)

И Конфискувани или одземени примероци.

11. Наведете го вкупниот број на видови или, ако тоа не е можно, количината и внесете ја употребната единица мерка (на пример тежина во килограми). Не користете општи термини такви како "еден пакет" или "една кутија".
- 11а. Наведете го вкупниот број на видови извезени во тековната календарска година (вклучувајќи ги оние што се опфатени со односната дозвола) и квотата на тековната година за односните видови (на пример 500/1000). Ова треба да се направи за националните квоти како и за оние одредени од Конференцијата на Страните.
12. Земјата на потекло е земја во која видовите се земени од дивата природа, одгледани во кафези или вештачки размножени. Наведете го бројот на дозволата за извоз на земјата и датата на издавање. Ако целата информацијата или дел од неа е непозната ова треба да се образложи во точка 5. Оваа точка треба да се пополни само во случај на реизвоз.
- 12а. Земјата на последениот реизвоз е земјата од која видовите биле реизвезени, пред да влезат во земјата во која се издава актуелниот документ. Внесете го бројот на сертификатот за реизвоз на земјата на последниот реизвоз и датата на неговото издавање. Ако целата информацијата или дел од неа е непознат тоа треба да се образложи во точка 5. Оваа точка треба да се пополни само во случај на реизвоз за примероци кои претходно биле реизвезени.
13. Пополнува службено лице што ја издава

(живи животни, кожи, парчиња месо, паричници, обувки и итн.). Ако видот е означен (ознаки, знаци за идентификација, прстени и итн) без оглед дали тоа се бара со Резолуција на Конференцијата на Страните (видови кои потекнуваат од фарми, видови кои подлежат на квоти одобрени од Конференцијата на Страните, видови од Додатокот И за видови што се одгледуваат во кафези за комерцијални цели и итн.), наведете го бројот и типот на знакот. Ако е можно треба да се наведе полот и возраста на живите животни.

10. Внесете го бројот на Додатокот од Конвенцијата (I, II и III) во кој е вклучен видот. Користете ги следните кодови за означување на изворот:

W Примероци земени од дивата природа

R Примероци кои потекнуваат од одгледување на фарма

D Животни од Додаток И одгледувани во кафези за комерцијални цели и растенија од Додатокот И веШтачки размножувани за комерцијални цели, како и нивни делови и деривати, извезени според одредбите од член ВИИ, став 4 од Конвенцијата.

дозволата. Името на службеното лице и неговата функција мора да се напишат целосно. Во оваа точка треба да се стави сигурносниот жиг и треба да се легализира преку печат и потпис на службеното лице што ја издава дозволата. Печатот, потписот и бројот на сигурносниот жиг мора да бидат читливи.

14. Пополнува службено лице кое врши инспекција на пратката во времето на увоз, извоз или реизвоз. Внесете ги количините на видовите кои се стварно увезени, извезени или реизвезени. Прецртајте ги неупотребените блокови.
15. Внесете го бројот на товарниот лист или авионскиот товарен лист доколку методот на транспорт бара користење на таков документ.

Документот мора да биде напишан на еден од работните јазици на Конвенцијата (Англиски, Француски и Шпански) или мор
вклучи целосен превод на еден од овие три јазици. Извезените и реизвезените примероци не треба да стојат на ист документ, о
ако не е јасно наведено кои примероци се извезуваат, а кои се реизвезуваат.

ПО УПОТРЕБА ОВОЈ ДОКУМЕНТ МОРА ДА СЕ ВРАТИ КАЈ НАДЛЕЖНИОТ ОРГАН НА ЗЕМЈАТА УВОЗНИЧКА

A-5-8-3 НАДОМЕСТОЦИ КОИ СЕ НАПЛАЌАТ ПРИ ИЗВОЗ

Правен основ Согласно членот 179 став 3 и 6 од Законот за животна средина ("Службен весник на Република Македонија" број 53 од 2005 година), пропишан е надоместок кој се плаќа при извозот за определени производи. **Плаќањето** на надоместокот **при извозот**, за определени видови на производи, започна се применува од **01.09.2005 година**.

A-5-8-3-1 Видови на стоки за кои ќе се наплатуваат надоместоци при извоз :

Тарифните ознаки за кои се наплаќа надоместок (*приложена дозвола од Министерството за животна средина и просторно планирање*) и износот на надоместокот е даден во табелата која следи:

Тар. ознака	Надоместок ден/кг
0307 60 00 01	1,00
0307 60 00 02	1,00
0307 60 00 03	1,00
0307 60 00 04	1,00
0307 60 00 05	1,00
0307 91 00 01	1,00
0604 10 90 01	1,00
0709 59 90 01	1,00
0709 59 90 02	1,00
0709 59 90 03	1,00
0709 59 90 04	1,00
0709 59 90 05	1,00
0709 59 90 06	1,00
0709 59 90 07	1,00
0709 59 90 08	1,00
0709 59 90 09	1,00
0709 59 90 10	1,00
0709 59 90 11	1,00
0709 59 90 12	1,00
0709 59 90 13	1,00
0709 59 90 14	1,00
0709 59 90 15	1,00
0709 59 90 16	1,00
0709 59 90 17	1,00
0709 59 90 18	1,00
0709 59 90 19	1,00
0709 59 90 20	1,00
0709 59 90 21	1,00
0709 59 90 22	1,00
0709 59 90 23	1,00
0709 59 90 24	1,00
0709 59 90 25	1,00
0709 59 90 26	1,00
0709 59 90 27	1,00
0709 59 90 28	1,00

0709 59 90 29	1,00
0709 59 90 30	1,00
0709 59 90 31	1,00
0709 59 90 32	1,00
0709 59 90 33	1,00
0709 59 90 34	1,00
0709 59 90 35	1,00
0709 59 90 36	1,00
0709 59 90 37	1,00
0709 59 90 38	1,00
0709 59 90 39	1,00
0709 59 90 40	1,00
0709 59 90 41	1,00
1211 90 97 05	3,00
1211 90 97 06	0,80
1211 90 97 19	0,80
1211 90 97 21	1,30

Наплатата на надоместокот се врши на нето тежината која мора да биде идентична со декларираната количина во единица мерка (рубрика 38=рубрика 41 на ЕЦД).

А-5-8-3-2 Обврзници за плаќање на надоместоците при извоз

Како обврзници за плаќање на надоместоци при извоз се извозниците (правни или физички лица) на наведените стоки. Надоместокот го наплатува царинскиот орган при наплата на другите извозни давачки, а се уплатува на соодветната уплатна сметка во рамките на трезорската сметка.

А-5-8-3-3 Начин на пополнување на рубриките во ЕЦД за извоз

Кога се пресметува и наплаќа овој надоместок, во првата колона на **рубриката 47** на ЕЦД (единствен царински документ) треба да се запише шифрата **"F30"**. **Надоместокот** преставува дел од вкупниот збир на царинскиот долг искажан во ЕЦД и **се наплаќа на иста сметка** заедно со **другите давачки** кои се наплаќаат при царинењето.

Одделението за наплата, Буџет гаранции и анализа при Централната управа, собраните средства на име на надоместок ги уплатува на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка.

При извозно царинење **надоместокот се плаќа** за производи кои се декларирана **за конечен извоз со шифра** за вид на постапка (рубрика 37 на ЕЦД) **"10"**, за кои при извозното царинење **е приложена дозвола** за извоз од Министерството за животна средина и просторно планирање.

Кога за наведените стоки за извоз е предвидена дозвола за извоз од Министерство за животна средина во **рубрика 44 од ЕЦД** се впишува **шифра Р 42** (*Извоз врз основа на дозвола за извоз од Министерството за животна средина*) *број на дозвола / година на издавање.*

Се задолжуваат сите Шефови на Царинските испостави да ги информираат сите царинските службеници.

Со ова упатство се става вон сила Насоката бр. 07-8646/1 од 31.08.2005 година.

Вооружување (воена опрема, стопански експлозив, ловечко и спортско оружје и нивна муниција, хемиско оружје)

A-5-9

A-5-9-1 - Вооружување(воена опрема, стопански експлозив, ловечко оружје и нивна муниција)

Правен основ Според Законот за вооружување и воена опрема како и Законот за оружје прометет со оружје и воена опрема (внесување, увоз, извоз и транзит) се врши со Дозвола од Министерството за одбрана/Министерството за внатрешни работи.

Правен субјект за да може да врши промет и производство на оружје, воена опрема и мора предходно да добие согласност од Министерство за економија врз основа на прегходно добивање на мислење од Министерство за одбрана и Министерство за внатрешни работи.

A-5-9-1 Царинската постапка, царинскиот надзор на вооружување и воена опрема која се увезува или извезува се врши кај производителот, увозникот или кај Министерството за внатрешни работи, односно Министерството за одбрана. Царинскиот надзор се врши во присуство на представник од Министерството за внатрешни работи или Министерството за одбрана.
Физичко лице може да изнесе /извезе оружје за свои потреби доколку има дозвола за извоз/изнесување Министерство за внатрешни работи

Д7 - Дозвола за извоз од Министерство за одбрана за тешко и лесно оружје и воена опрема за свои потреби

Д7 -Дозвола за извоз од Министерство за внатрешни работи вооружување и експлозивни материи за комерцијална намена

A-5-9-2 Хемиско оружје

Во Република Македонија забрането е производство и промет на сите средства на вооружување и воена опрема чија употреба е забранета според меѓународни конвенции. Република Македонија ја има ратификувано Конвенцијата за забрана на производство, складирање и промет на хемиско оружје.

Опасни материи **A-5-10**

Информација за постапување со опасни материи

A-5-10-1 ОПШТО

Согласно одредбите од Законот за превоз на опасни материи (Сл.лист на СФРЈ бр. 27/90) и Европската спогодба за меѓународен превоз на опасни материи во патниот сообраќај (АДР) од 1957 година, а со оглед дека царинските работници во делокругот на своето работење секојдневно доаѓаат во контакт со опасни материи, а имајќи ги во предвид физичко-хемиските особини на опасните материи што се превезуваат, а се со цел избегнување на можноста од експлозија, пожар, истурање на опасни материи или друга хаварија за да не дојде до загрозување на животот и здравјето на луѓето, животната средина, материјалните блага и безбедноста на сообраќајот, Царинската управа ги дава следните напатствија:

Претпријатијата и другите правни лица и поединци кои превезуваат или предаваат на превоз опасни материи и вршат дејствија во врска со тој превоз, како и поединци кои во текот на превозот непосредно ракуваат или на друг начин доаѓаат во допир со опасни материи, се должни да превземаат превентивни и заштитни мерки со кои се обезбедува заштита на животот и здравјето на луѓето, на животната средина или материјалните добра односно безбедност на сообраќајот.

При внесување на опасни материи истите мора да бидат пропратени со документ за превозот на истите кој го издава Министерство за транспорт и врски, во соработка со Министерство за внатрешни работи (согласно АДР конвенцијата). Освен тоа за одредени видови на опасни материи: потребни се одобренија од надлежни органи (на пример за експлозивни одобрение од Министерство за внатрешни работи; за отрови -Одобрение од Министерство за здравство; за радиоактивни материи -Одобрение од Дирекција за радиациона сигурност и тн).

При превозот на опасни материи возилото односно товарот, или неговата амбалажа треба да се означени со соодветни меѓународни ознаки за опасност.

A-5-10-2 ВИДОВИ ОПАСНИ МАТЕРИИ

Опасните материи се делат на следните класи:

- Класа 1а - Експлозивни материи;
- Класа 1б - Предмети полнети со експлозивни материи;
- Класа 1в - Средства за палење, огнометни предмети и други предмети;
- Класа 2 -Збиени гасови, гасови претворени во течност и гасови растворени под пристисок;
- Класа 3 - Запални течности;
- Класа 4.1- Запални цврсти материи;
- Класа 4.2- Материи склони кон самопалење;
- Класа4.3- Материи што во допир со водата развиваат запални гасови;

Класа 5.1- Оксидирачки материи;
Класа 5.2- Органски пероксиди;
Класа 6.1- Отрови;
Класа 6.2- Гадни и заразни материи;
Класа 7 - Радиоактивни материи;
Класа 8 - Корозивни (нагризувачки) материи;
Класа 9 - Други опасни материи (азбест, сув мраз, магнетни материјали и сл.).

A-5-10-3 ОЗНАКИ НА ОПАСНИ МАТЕРИИ

Во прилог на дописот Ви доставуваме **ОЗНАКИ ЗА ПРЕВОЗ НА ОПАСНИ МАТЕРИИ**, кои најчесто се среќаваат во царинската постапка

Налепници за опасност и Кемлерови таблички кои се употребуваат во превози согласно АДР Спогодбата

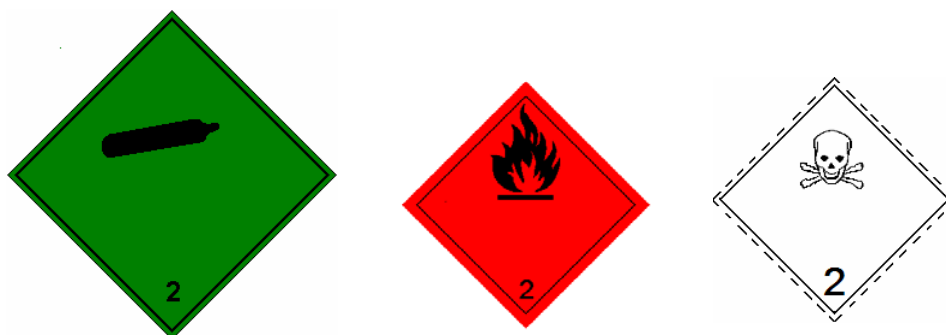
Класа 1 - Експлозивни материи:

Во зависност од подгрупата, се поставува една од следните налепници:

Класа 2 - Гасови:

Ако гасовите се и запаливи, се поставува црвената налепница, со бројот 2 во долната половина. Ако гасовите се отровни, се поставува белата налепница со бројот 2 во долната половина

Класа 3 - Запалливи течности

(линиите може да бидат црни или бели):

Класа 4 - Други запалливи материи:

Класа 4.1- Запалливи тврди материи

Класа 4.2 - Самозапалливи материи

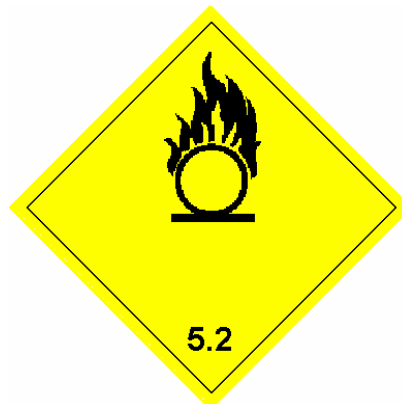
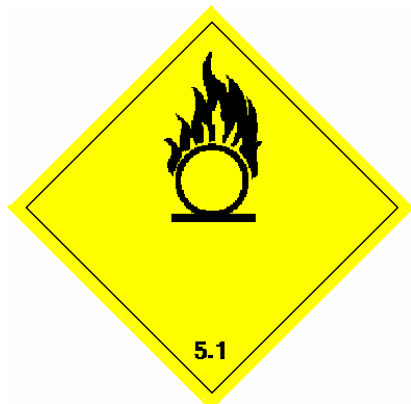
Класа 4.3 - Материи опасни во контакт со влага
(линиите може да бидат црни или бели)

Класа 5 - Оксиданти и органски пероксиди:

Класа 5.1 - Оксиданти

Класа 5.2 - Органски пероксиди

Класа 6 Отровни и заразни материи

Класа 6.1 Отровни материи

Класа 6.2 - Заразни материи

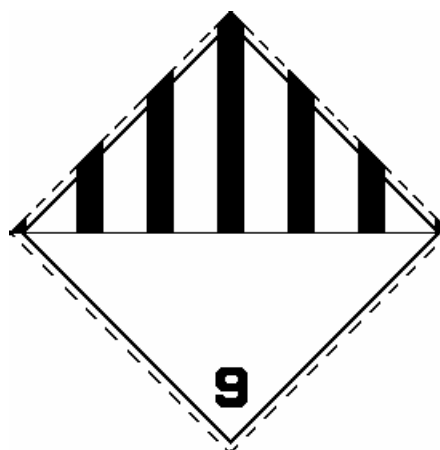
Класа 7 - Радиоактивни материи

Може да се стави една од следните налепници, во зависност од транспортниот индекс (I, II или III)

Класа 8 - Корозивни материи

Класа 9 - Други опасни материи

Кемлерови таблички:

Моторното возило, приколката, полуприколката или друго возило со кое се превезуваат опасни материи мора да биде означено со таблички со правоаголна форма со големина од 400 x 300 mm, со портокалова боја, со црн раб со максимална широчина од 15 mm.

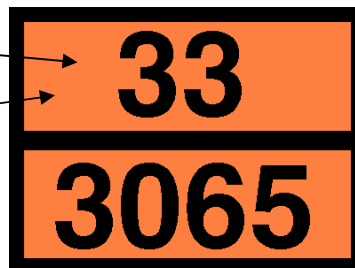
Портокалова табличка може да биде празна, или да биде оформена, што значи на неа да се впишани и одредени броеви, кои се одделени меѓу себе со хоризонтална црта. Во тој случај во горната половина на табличката се впишува бројната ознака на опасноста, а во долната половина - бројната ознака на опасната материја (со 4 цифри). Вака пополнетите таблички за опасност се наречени "Кемлерови таблички":

Ознака на опасноста

(Кемлеров број)

ОН број на материјата
(секоја опасна материја има
единствен ОН број).

Бројната ознака на опасноста (горниот број)
или три цифри), односно од буква и цифри.

се состои од цифри (две

Првата цифра ја означува главната опасност, и тоа по следната класификација:

2	Гас
3	Запалливи течни материи
4	Запалливи цврсти материи
5	Оксидирачки материи или органски пероксиди
6	Токсични (отровни) материи
7	Радиоактивни материи
8	Корозивни (нагризувачки) материи

Втората и третата цифра ја означуваат дополнителната опасност или интензитетот на реакција според следната класификација:

0	Без значење
1	Опасност од експлозија
2	Ослободување на гасови поради притисок или хемиски реакции
3	Запалливи течности (пареа) или гасови
5	Оксидирачко дејство
6	Отровност (токсичност)
8	Корозивност
9	Опасност од спонтан бурна реакција при разложување или полимеризација

Кога видот на опасноста може да се означи само со една цифра, зад неа следи цифрата **0** (на пример: **20** - инертен гас, **30** - запаллива течност).

Доколку видот на опасноста е означен со две исти цифри, значи дека главната опасност е многу изразена: (**33** означува **лесно** запаллива течност; **66** означува **многу** отровна материја; **88** означува **многу** корозивна материја).

Буквата **"Х"** пред бројната ознака означува дека опасната материја **не смее да дојде во допир со вода**, ниту во случај на пожар или незгоди на возилото или товарот.

Некои од идентификационите броеви на опасност (шифрата на основната опасност), го имаат следното значење:

22	Оладен втечен гас
33	Лесно запалливи течности (температура на палење под 21°C)
Х423	Запаллива тврда материја која реагира опасно со вода ослободувајќи запалливи гасови
558	Многу оксидирачка материја која е и корозивна
638	Отровна материја, запаллива (точка на палење помеѓу 23°C и 61°C), корозивна
76	Радиоактивна материја, отровна
842	Корозивна тврда материја која реагира со вода ослободувајќи запалливи гасови

ОН бројот на материјата (четирицифрениот број во долната половина) го означува бројот за идентификација на опасната материја кој е единствен за секоја позната опасна материја.

A-5-10-4 ПОСТАПУВАЊЕ СО ОПАСНИ МАТЕРИИ

Постапување на терминалите на внатрешни и гранични Царински испостави:

Шефовите во внатрешните и граничните Царински испостави каде има царински терминали, треба да ги известат одговорните лица за стопанисување со царинските терминали, таму каде што постојат реални услови за тоа да се превземат активности во насока:

1. Превозните средства кои превезуваат стока т.е. опасни материи **да бидат паркирани на посебно за тоа одредено (обележано) место;**
2. Во непосредна близина на одреденото место каде се паркираат превозните средства што превезуваат стока т.е. опасни материи **да има задолжително соодветна според позитивните законски прописи ХТЗ опрема.**
3. Превозните средства кои превезуваат стока т.е. опасни материи **да бидат издвоени на соодветно безбедно растојание од другите превозни средства** што превезуваат друга стока.

A-5-10-5 БЕЗБЕДНОСТ НА ЦАРИНСКИ РАБОТНИЦИ

1. Царинските работници кои доаѓаат во контакт со стока т.е. опасни материи во текот на своето работење, **да внимаваат како на својата лична безбедност** така и на безбедноста на другите непосредно вклучени лица;
2. Царинските работници во одредени случаи кога доаѓаат во контакт со стока т.е. опасни материи можат да побараат согласно ЦЗ и помош од страна на вешто лице.

A-5-10-6 Известување за опремата која е потребна за возачот и возилото при домашни и меѓународни превози на опасни материи

Врз основа на Законот за превоз на опасни материи (Службен весник на СФРЈ бр. 45/90 и Службен весник на РМ бр. 12/93), Европската спогодба на меѓународен патен превоз на опасни стоки (АДР) и дописот број 09-032 од 25.05.2005 година добиен од Стопанската интересна заедница за патен транспорт А.М.Е.Р.И.Т „Македонија сообраќај,, - Скопје, Царинската управа Ве известува дека при домашни и меѓународни превози на опасни материи опрема која е потребна за возачот и возилото е следна:

A-5-10-6-1 Опрема за возилото:

- најмалку еден клан за подметнување под тркалата (клоцна);
- два триаголника;
- две трепкачки лампи со црвена или портокалова боја, со напојување независно од напојувањето на возилото;
- еден противпожарен апарат со два килограми сув прав;
- по еден противпожарен апарат со шест килограми сув прав за секоја возна единица од комбинацијата на возила;

- Опрема за собирање на истечените материи. Обично во оваа опрема спаѓаат вреќи песок или струготини, алуминиумска лопата, алуминиумска или пластична канта и метла.

A-5-10-6-2 Опрема за возачот:

- пластичен шлем за индустриска употреба;
- гумени ракавици;
- пластични очила со странична заштита;
- гумени чизми или чевли со челичен врв;
- сигнален елек со флуоросцентни ленти;
- пластични или алуминиумски батериски лампи.

Ако се превезуваат корозивни материи во опремата треба да има и шише со течност за плакнење на очите. Ако се превезуваат отровни материи опремата треба да има и заштитна маска со соодветен филтер.

Стоки и технологии со двојна употреба

A-5-21

УПАТСТВО за примена на Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба

A-5-21-1 Законски основ и значење

Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба е објавен во *Службен весник на Република Македонија* бр. 82/2005 година, истиот ќе започне со примена од **01.02.2006 година**, до кога извозниците се должни да ги усогласат своите обврски со одредбите од овој закон. Правилникот за формата и содржината на образецот Дозвола за извоз на стоки и технологии со двојна намена, како и образецот на барањето за издавање на дозвола за извоз се објавени во *Службен весник на РМ* бр. 108/2005 година, одлуката за утврдување на Листата на стоки и технологии со двојна намена е објавена во *Службен весник на РМ* бр. 120/2005. Листата на држави, организации, ентитети или поединци во однос на кои има органичувања во извозот на стоки и технологии со двојна употреба ќе се наоѓа во Министерството за економија.

Со примената на овој закон односно, со контролата на извозот на стоки и технологии со двојна намена, Република Македонија активно придонесува кон меѓународната безбедност и мирот воопшто, исполнување на меѓународните обврски, како и заштита на безбедноста, економските интереси и надворешно политичките интереси на Република Македонија.

A-5-21-2 Поим

"Стоки и технологии со двојна употреба" се стоки, технологии, софтверии нивни делови, кои можат да се употребуваат во цивилни, односно комерцијална цели, меѓутоа истите може да се употребат и во воени цели, односно за терористички или други форми на повреда на мирот и безбедноста од меѓународен аспект. Овие стоки во целина или нејзини делови се или може да се наменат за развој, производство, управување, ракување, одржување, ускладиштување, откривање, препознавање или ширење на хемиско, биолошко или нуклеарно оружје или за развој, производство, одржување и складирање на ракети способни за пренос на такво оружје.

"Листа на стоки и технологии со двојна намена" представува списокот на стоки и технологии со двојна намена, во која се наведени стоките и технологиите со соодветни технички карактеристики и истата е класифицирана во десет категории (од 0 до 9) во согласност со *Согласно регулацијата бр.1504/2004 на ЕУ*

"извозник" е правно или физичко лице кое е регистрирано за вршење на извоз со седиште на територијата на Република Македонија и кое има сопственост или право на располагање со стоките и технологиите со двојна употреба

"извоз на стоки и технологии со двојна употреба" е извоз, повторен извоз, како и привремен извоз за изложување на сами, изложби, демонстрации и сл. на стоки и технологии со двојна употреба

"сертификат за краен корисник" документ во форма на изјава, издаден или заверен од надлежен орган на земјата, во која ќе се извезува предметната стока, со кој се потврдува за какви цели истата ќе се употребува. Овој документ меѓународно не е унифициран, така што формата и содржината може да биде различна. Меѓутоа Сертификатот за краен корисник и служи на надлежната институција која ја издава Дозволата за извоз, како и на надлежните царински органи за контрола, дека предметната стока која се извезува нема да се употреби за цели против меѓународната безбедност.

При увоз на стоки и технологии со двојна употреба во Република Македонија, кои се наоѓаат на Листата на стоки со двојна намена Министерството за економија е надлежен орган за издавање на овој Сертификат за краен корисник.

А-5-21-3 Видови на стоки и технологии со двојна намена кои подлежат на контрола

Согласно Законот, Владата на Република Македонија, на предлог на Комисијата ги носи следните листи:

- *Листа на и стоки и технологии со двојна намена*
(Службен весник на РМ бр. 120 /2005)
- *Листа на држави, здруженија и енџинџини за кои постои забрана за извоз и повторен извоз* (оваа листа ќе биде објавена во Министерството за економија)
- *Листа на земји за кои не е потребен Сертификат за краен корисник*

А-5-21-4 Надлежен орган за издавање на дозвола за извоз, повторен извоз и привремен извоз

Според Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба, сите стоки кои се содржани во Листата на стоки и технологии за двојна употреба, кога истите се **извезуваат, повторно извезуваат или привремено извезуваат** (за саеми, демонстрации, испитување) подлежат на контрола од Царинскиот орган (во извозните царински испостави). При извозот на овие стоки покрај вообичената документација (ЕЦД за извоз, фактура, ЦМР и сл) потребна е **Довола за извоз, повторен извоз или дозвола за привремен извоз. (Прилог 1)**. Дозволата ја издава Министерството за економија, по добивање на мислење од надлежните министерства, како и врз основа на **Сертификат за краен корисник од земјата увозник**. Министерството за економија е надлежен орган да врши класификација на стоката според Листата за стоки и технологии за двојна употреба, како и да дава писмено мислење на извозникот доколку за одредена стока не е потребна дозвола за извоз.

Дозволата за извоз, повторен извоз и привремен извоз се издава најмногу за период од една година од денот на издавањето на истата. Министерството за економија може, по исклучок, во зависност од видот на стоката и технологијата со двојна употреба, видот и долгорочноста на извозните дејности, на извозникот да му издаде една дозвола за извоз за ист вид на стока и технологија со двојна употреба за една или повеќе држави.

Извозникот не смее да ја пренесе дозволата за извоз на друг извозник. Дозволата за извоз се издава во четири примероци, и тоа: два се доставуваат до барателот, од кои еден примерок барателот го доставува

до царинскиот орган при постапката на извоз, а еден задржува за себе, еден примерок се доставува до Царинската управа на Република Македонија и еден примерок се чува во архивата на Министерството. До воспоставување на електронски систем на следење на издадените дозволи од страна на Министерството за економија, а со цел спроведување на ефикасна контрола и избегнување на можноста од злоупотреба на истите Ве информираме дека примерокот од издадена дозвола за извоз кој ќе биде доставен во Царинската Управа- Сектор за царински систем, по факс ќе биде испратен до Координаторот на ниво на Царинарница и до Секторот за контрола и истраги. Сертификатот за краен корисник извозникот го доставува до Министерството за економија, на основа кое Министерството издава дозвола за извоз, кое во оригинал ќе го чува во својата евиденција. Фото копија од Сертификатот за краен корисник се доставува до Царинската Управа-Сектор за царински систем, кој по Факс ќе биде доставен до Секторот за контрола и истраги. За сите одбиени дозволи Министерството за економија писмено ќе ја известува Царинската Управа, кои ќе бидат проследени до Секторот за контрола и истраги.

1. Во исклучителни ситуации дозвола за извоз е потребна и во случаите кога стоките и технологиите не се опфатени со Листата од овој закон, доколку извозникот е известен од страна на Министерството за економија, Министерството за одбрана, Министерството за внатрешни работи, Министерството за надворешни работи, Царинската Управа на Република Македонија или друг надлежен орган, дека таа стока или технологија во целина или нејзини делови се или може да се наменат за развој, производство, управување, ракување, одржување, ускладиштување, откривање, препознавање или ширење на хемиско, биолошко или нуклеарно оружје или за развој, производство, одржување и складирање на ракети способни за пренос на такво оружје.

2. Дозвола за извоз е потребна и во случаите кога стоките и технологиите не се опфатени со Листата на овој закон, доколку извозот се врши во земја купувач или земјата со крајна дестинација кон која Советот за безбедност на ООН со обврзувачка резолуција има воведено ембарго за извоз на оружје или со одлука на ОБСЕ или со ембарго за извоз на оружје на ЕУ кон кое Република Македонија се има придружено.

3. Дозвола за извоз се издава и за извоз на стоки со двојна употреба што не се опфатени со Листата на овој закон, ако извозникот е информиран од страна на горенаведениот орган дека стоките се или можат да бидат наменети во целост или делумно, за употреба како делови или компоненти од воени стоки.

За примена на горенаведените три става Царинската Управа дополнително ќе ги информира царинските испостави, преку координаторите на ниво на Царинарница.

Извозникот на кого му е познато, или има основа да се сомнева дека стоката или технологијата со двојна употреба ќе биде употребена за цели против мирот и меѓународната безбедност, а таа стока или технологија не е на Листата на овој закон, е должен за тоа да го известува Министерството за економија или Комисијата. Комисијата, во рок кој не може да биде подолг од 30 дена од денот на приемот на известувањето, одлучува дали за таа стока или технологија е потребна дозвола за извоз. За својата одлука Комисијата веднаш ги известува извозникот и Министерството за економија. Со оваа обврска извозникот

е должен да го информира Министерството за економија за сите информации со кои располага во однос на планираниот извоз, како стоката кој ќе биде предмет на извоз, така и за странскиот партнер со кој ја договара извозната зделка, со цел активно да придонесе за меѓународната безбедност.

A-5-21-5 Постапување на царинскиот орган

5.1. Прејознавање на стоки и технологии со двојна употреба

Заради поефикасно спроведување на овој законот, во прирачникот за царинење (во колоната Т-И) означени се стоките и технологиите за двојна употреба за кои **би можело да биде йойребна Дозвола за извоз** (според класификација од Листата) Освен тоа во соработка со Секторот за АОП за стоките (**кои би можеле да бидат со двојна намена**) распоредени по тарифни ознаки во корелација со класифицирани стоки според Листата со двојна намена, а со цел да се уочи потребата од евентуална Дозвола за извоз, истите при пријавувањето во АСИКУДА ќе се појавува електронски запис **"види Листа на стоки со двојна употреба"**. Меѓутоа овие алатки се смо помош на царинските службеници за полесно пребарување по Листата. Техничките карактеристики наведени во листата се основен предуслов за да се утврди дали за конкретната стока е потребна Дозвола за извоз или не.

Кога во АСИКУДА ќе се појави електронски запис **"види Листа на стоки со двојна употреба"** Ве информираме дека царинскиот службеник кој работи на извозниот терминал треба редоследно да постапи на следниот начин:

1. Во принцип контролата на ваков вид на стока треба да му биде доделена на царински службеник кој има посоодветни технички познавања за ваков вид стока
2. Да се провери во Прирачникот за царинење дали е правилно утврден тарифниот број, како и да се утврди дали за тарифната ознака е предвиден соодветен корелационен број од Листата на стоки за двојна употреба
3. Внимателно да се прочитаат техничките карактеристики според категоризацијата во Листата на стоки и технологии со двојна намена. Доколку техничките карактеристики наведени во Листата одговараат на видот на стоката што се извезува, за истата е потребна Дозвола за извоз од Министерство за економија.
4. При евентуални нејаснотии да се консултира Координаторот за извоз на стоки и технологии за двојна намена на ниво на Царинарница.
5. Доколку е потребно да се побараат од извозникот дополнителни документи во кои се наведени техничките карактеристики и податоци за стоката, како и да се изврши преглед на стоката
6. На ниво на Царинарница, на предлог на Управниците формирана е трочлена Комисија во состав Председател на комисија - Координатор и два члена кои се надлежни за комисиски преглед и утврдување на техничките карактеристики на стоките на стоката, согласно листата, како и писмено констатирање со записник
7. Доколку е потребно да се консултира Царинската Управа (Сектор за царински систем и Сектор за контрола и истраги).
8. За спорните случаи надлежен орган кој одлучува дали за предметната стока е потребна дозвола за извоз е Министерство за економија, кој исто

така е надлежен орган за издавање на мислење доколку за предметната стока не е потребна дозвола за извоз

Во соработка со Секторот за АОП, а заради електронска обработка на декларацијата, кога ќе се заврши горенаведената процедури за да декларацијата понатаму биде електронаски обработена потребно е во четвртата подрубрика од рубрика 33 да се напише "2222" за да може да се регистрира предметната декларацијата.

5.2.Послужување кога е приложена Дозвола за извоз

а)Документарна контрола и преглед на стоката

Ако кон извозната декларација е приложена Дозвола за извоз по извршената контрола од страна на царинскиот орган, доколку податоците наведени во приложените документи: Дозвола за извоз, фактурата, ЦМР и др. во потполност се идентични во однос на видот на стоката, тарифниот број, класификацијата според листата, извозникот, земја на испрака, примач и сл. во тој случај царинскиот службеник го одобрува извозот, односно ја прифаќа извозната декларација и на оригиналот од Дозвола го впишува бројот на ЕЦД за извоз, датум и царинската испостава каде е извршен извозот. Документите се задржуваат во извозната декларација. Ако дозволата не се исцрпува целосно со еден извоз тогаш на приложениот формулар од дозволата се отпишува количината и вредноста што се царини, со податок за царинска испостава, број на ЕЦД за извоз, датум и потпис и печат. Копија се задржува во декларацијата, а отпишан и заверен оригинал од дозволата се враќа на странката.

Доколку стоката ја прати уредна дозвола во тој случај се врши вообичаен преглед на стоката во однос на количина, вид, вредност, тарифна ознака и тн.

Заради побрзо и ефикасно завршување на постапката, а особено во случаите кога стоката би била спакувана во повеќе колети (на пример сандаци, кутии и др) по приемот на декларацијата пред да биде спакувана и натоварена стоката треба да му се стави на увид на царинскиот орган во просториите на извозникот (а не на царинскиот терминал, како што е вообичаено) врз основа на предходно одобрено барање од страна на Шефот на Царинската испостава.

До воспоставување на електронски систем на следење на издадените дозволи од Министерството за економија, а со цел спроведување на ефикасна контрола и избегнување на можноста од злоупотреба на истите Ве информираме дека примерокот од издадена дозвола за извоз кој ќе биде доставен во Царинската Управа-Сектор за царински систем, по факс ќе биде испратен до Координаторот на ниво на Царинарница и до Секторот за контрола и истраги.

Сертификатот за краен корисник извозникот го доставува до Министерството за економија, на основа кое Министерството издава дозвола за извоз, кое во оригинал ќе го чува во својата евиденција. Фото копија од Сертификатот за краен корисник се доставува до Царинската Управа-Сектор за царински систем, кој по Факс ќе биде доставен до Секторот за контрола и истраги.

Царинскиот службеник во царинската испостава кој ќе ја обработува извозната декларација доколку се посомнева во податоците на Дозволата за извоз може да се консултира со Координаторот на ниво на царинарницата и со Секторот за контрола и истраги.

Царинскиот орган не треба да дозволи извоз на стоки и технологии со двојна намена доколку за истите во постапката за извоз или повторен извоз не е приложена Дозвола за извоз.

A-5-21-6 Начин на пополнување на рубриките во ЕЦД за увоз

Кога за наведените стоки и технологии за извоз и повторен извоз е предвидена дозвола за извоз од Министерство за економија задолжително во **рубрика 44 од ЕЦД** се впишува **шифра Р 86 (Дозвола за извоз на стоки и технологии со двојна употреба од Министерството за економија) број на дозвола / година на издавање.**

A-5-21-7 Постапување во случај на сомневање кога постои дозвола за извоз

Во случаите кога Царинскиот орган или други надлежни органи имаат оправдано сомнение дека при издавањето на дозволата за извоз не се земени во предвид релевантни информации, односно доколку податоците во документите не се точни, или околностите материјално се измениле по издавањето на дозволата за извоз, Царинската испостава привремено ќе го суспендира (стопира) извозот, **врз основа на предходно добиено известување од Министерството за економија.** За стопираниот извоз Царинската испостава веднаш писмено ќе го извести извозникот и Министерството за економија преку Царинската Управа.

Во случаите кога Царинскиот орган (врз основа на царинско разузнавање) има оправдано сомнение дека податоците од Дозволата и Сертификатот за краен корисник не се точни, привремено ќе го суспендира извозот и за тоа веднаш ќе го извести извозникот и Министерството за економија, преку Царинската Управа. И во двата случаи царинскиот службеник предходно ќе се консултира со координаторот на царинарницата и со Секторот за контрола и истраги. Извозникот е должен во рок од десет дена од приемот на известувањето дека настанале околностите различни од оние кога била издадена дозволата, да достави до Министерството за економија дополнителни докази, со кои располага, со кои ќе ја потврди точноста на податоците наведени во Сертификатот за краен корисник.

Министерството во рок од 30 дена од приемот на доказите донесува конечно решение, според кое Царинскиот орган ќе постапи, а стоката за цело време се наоѓа под царински надзор.

A-5-21-8 Казнени одредби

Според членот 22 од Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна намена предвидени се казнени одредби - прекршоци со парични казни; изрекување на мерка на безбедност одземање на предмети-стоки; како и изрекување на мерка на безбедност забрана за вршење на дејност за :

- извозникот како правно лице и одговорното лице на правното лице

- извозник -физичко лице

▪ доколку врши извоз на стоки и технологи со двојна намена без дозвола

▪ доколку ја пренесе дозволата за извоз на друго лице

- не ја чува документацијата за извоз најмалку пет години од завршувањето на календарската година на извоз

Ова Упатство ќе започне со примена 01.02.2006 година,

Извозниците имаат обврска во рок од еден месец по објавување на подзаконските акти да се прилагодат кон обврските од овој закон.

Интелектуална сопственост (Индустриска сојсџвеносџ, авторски џрава и сродни џрава)

А-5-17

Упатство за примена на Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост

Правна основа Законот за примена на царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост, кој е објавен во " Службен весник на Р.М. број 38 од 2005 година", ќе започне со примена по донесување на Правилникот за спроведување на царински мерки, објавен во " Службен весник на Р.М. број 58 од 2005 година". Начинот на регулирање на заштита на правата од индустриска сопственост и авторските права се пропишани со: Законот за индустриска сопственост "Службен весник на Р.М. број 47/2002, 42/2003, 09/2004 и 40/2004 година и Законот за авторски и други сродни права Службен весник на Р.М. број 47/1996, 03/1998 , 98/2002 и 04/2005 година.

Царинските мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост претставуваат една од нетарифните (нефискалните) мерки кои се применуваат при спроведување на редовните царински постапки, согласно Законот за Царинска управа и Царинскиот закон. Царинските мерки се применуваат само за стока која е ставена во некоја царинска постапка. За стока која е пуштена во слободен промет на домашен пазар надлежни се други органи, како: Државниот пазарен инспекторат, МВР, Министерството за култура и други.

А-5-17-1 Поими

Правата од интелектуална сопственост можат да бидат: права од индустриска сопственост и авторски и други сродни права.

Права од индустриска сојсџвеносџ се права од интелектуални творби и економски врски од областа на индустријата и трговијата, вклучително и земјоделството. Тие се:

- трговска марка
- патент
- индустриски дизајн,
- ознака за потекло
- географска ознака

Трговска марка претставува знак кој може графички да се прикаже и со кој се разликува стоката на еден учесник во прометот од стоката на друг учесник во прометот. Трговската марка може да се појави во облик на: зборови, броеви, букви, слики, цртежи, комбинации на бои, тродимензионални форми, вклучително и форми на стоки или нивното пакување како и комбинација на напред сите наведени знаци.

Патентот претставува пронајдок во сите области на техниката и технологијата, кој е нов, содржи инвентивен придонес и кој може да се применува во индустријата.

Дизајнот претставува нова форма на тело, слика, цртеж, контура, комбинација на бои, текстура или нивна комбинација, што може да се пренесе на одреден индустриски или занаетчиски производ или негов дел.

Ознака за потекло е географски назив на земја, регион или местото со кој се означува производот, кој потекнува од тоа подрачје и чиј квалитет и посебни својства се условени од географската средина и условите на тоа подрачје или регион.

Географска ознака е географски назив на земјата, регионот или местото со кој се означува производот чии квалитет, углед и други карактеристики можат да се препишат на географското потекло.

Авџорски и друѓи сродни ѳрава опфаќаат права стекнати со создавање на авторските дела (книжевни, музички, драмски, кинематографски, фотографски, ликовни, компјутерски, аудиовизуелни и др.) кои претставуваат креативна работа, која се однесува на содржината. Други сродни права се права на изведувачи, артисти, уметници, продуценти и други сродни права. Авторот на делото е носител на авторското право со самото негово создавање.

А-5-17-2 Превземање на дејствија од страна на царинските органи

Царинскиот орган ќе превземе соодветни дејствија согласно Законот кога постојат оправдани причини за сомневање дека со царинската стока се повредува право од интелектуалната сопственост во следните случаи кога:

- таквата стока е декларирана за пуштање во слободен промет, извоз и повторен извоз во согласност со царинските прописи
- таквата стока е откриена при контрола на стоката која се внесува во или изнесува од царинското подрачје на Р.М, која е ставена во постапка на трнзит, царинско складирање, увоз за облагородување, преработка под царинска контрола или привремен увоз или која е ставена во слободна зона или слободен склад во согласност со царинските прописи

Овој Закон не се применува во следните случаи, за:

- Стока заштитена со трговска марка, патент, индустриски дизајн, ознака за потекло или географска ознака, стока заштитена со авторско право, која е изработена со согласност на носителот на правото, а која без негова согласност се наоѓа во една од горе наведените царински постапки. (на пример: во случај на паралелен увоз, кога се увезува стока која не е фалсификат, а за истата како увозник се јавува правно лице кое што не е овластен дистрибутер, или увозот на овластените застапници и дистрибутери кои увезуваат стока која не е фалсификувана. Овие и други примери не се опфатени со овој закон)
- Стока од точка 1 која е изработена под услови спротивни на договорените со носителот на правото
- Стока која е дел од личниот багаж на еден патник, предмети од некомерцијална природа со мала вредност кои покрај предметите од личниот багаж ги внесува патник од странство и предмети од некомерцијална природа со мала вредност кои повремено се примаат од странство, кои се ослободуваат од плаќање на увозни давачки

согласно царинските прописи, кога не постојат оправдани причини за сомневање дека таквата стока е дел од комерцијален промет.

А-5-17-3 Стока со која се повредува право од интелектуална сопственост

Фалсификувана стока е

- стока, вклучувајќи го и пакувањето, на која без согласност од носителот на правото стои трговска марка идентична со важечката трговска марка регистрирана за ист вид на стока која е во важност, или која не може да се разликува во суштинските обележја од таквата трговска марка и со тоа ги повредува правата на носителот на трговската марка согласно Законот,
- секој знак од кој се состои трговската марка, вклучувајќи и лого, зборови, букви, бројки, слики, цртежи, комбинации на бои, тродимензионални форми; форми на стоката или нејзиното пакување; комбинации на напред наведените знаци; налепница, брошура, упатство за употреба или гарантен документ кои носат таков знак, дури и да се наоѓа одделен од стоката, под истите услови како во предходната алинеа
- пакување на кое стои трговска марка на фалсификувана стока, дури и да се наоѓа одделено од стоката, под истите услови како во предходната алинеа

Пиратска стока која е направена, или која содржи примероци направени, без согласност на носителот на авторско право или сродно право, ако со нејзина изработка се повредува авторско право или сродно право согласно Законот. Како пиратска стока најчест случај се пиратски ЦД-а, ДВД и друго.

Стока со која се повредува правото на патент, индустриски дизајн, ознака на потекло или географска ознака согласно Законот

Стока со која се повредува право од интелектуална сопственост е и секој ***калај или матрица*** посебно дизајнирани или прилагодени за изработка на таков вид на стока, доколку со употребата на таквите калапи или матрици се повредуваат правата на носителот во Република Македонија, средства, производи, компоненти или делови за избегнување или изигрување на заштита (смарт картички, декодери, компјутерски програми, системи за праметнување или друг вид на промена и слично) или на контрола на копирање.

А-5-17-4 Носител на право од интелектуална сопственост

Како носител на правото на интелектуална сопственост согласно Законот може да биде:

- секое домашно и странско, правно и физичко лице кое согласно закон, е носител на правото од патент, индустриски дизајн, трговска марка, ознака на потекло, географска ознака, авторско право или сродно право или
- секое друго домашно и странско, правно и физичко лице кое има право да користи некое од правата од интелектуална сопственост од точка 1) од овој став или

- **застапник на носителот на правото или на лицето кое има право да користи некое од правата од интелектуална сопственост.**

Поимот правно лице вклучува и здруженија чија единствена и главна цел е колективно остварување на авторски или сродни права; форми на здруженија и комори кои имаат поднесено пријава за заштита на географски назив, односно пријава за признавање на правото на користење на заштитен географски назив со заштитена ознака на потекло на производот или заштитена географска ознака.

A-5-17-5 Дејствување на царинскиот орган

- **Врз основа на поднесено барање за превземање на царински дејствија**
- **По службена должност**

A-5-17-5-1 **Дејствување на царинскиот орган во поднесување на барање за превземање на мерки за заштита на права од интелектуална сопственост**

A-5-17-5-1-2 Поднесување на барање за превземање на дејствија

Носителот на правото, согласно точката 5 од ова Упатство, може во писмена фирма да поднесе барање за заштита на интелектуалните права до Централната управа на Царинската управа-Сектор за царинско правни работи. Барањето се поднесува на пропишан образец (*Прилог бр.1*) и истото треба да ги содржи сите податоци кои се потребни за лесно препознавање на предметната стока од страна на царинските органи и тоа:

1. податоци за подносителот на барањето
2. детален технички опис на стоката со соодветни прилози
3. доказ за статусот на подносителот на барањето. Како доказ дека подносителот на барањето е носител на правото се смета:

-извод од регистарот на носителите на права за трговски марки/патент/индустриски дизајн/ознака за потекло/географска ознака, кој се води во Државниот завод за индустриска сопственост

- извод од регистарот на застапници кој се води во Државниот завод за индустриска сопственост

- извод од регистарот на корисници на правата, кој што се води во Државниот завод за индустриска сопственост или копија од друг документ со кој што се стекнува правото на користење (договор за лиценца и друго)

- доказ за авторство или статус на носителот на правото при авторски и сродни права

Подносителот на барањето задолжително доставува изјава, која што е нотарски заверена и во која се обврзува дека ќе ја надокнади можната штета која би можела да настане за сопственикот или примачот на стоката поради превземање на царинските мерки, а за кои подоцна ќе се покаже дека биле неоправдани. Со изјавата подносителот исто така се согласува дека ќе ги поднесе и сите трошоци за чување и манипулација, вклучувајќи ги и трошоците за ништење на стоката под царински надзор (*Прилог бр. 2*).

Носителот на правото треба исто така да ги достави сите други податоци кои ги има во врска со:

- 1) царинската вредност во Република Македонија на оригиналната стока;
- 2) локацијата на стоката или нејзиното одредиште;
- 3) карактеристики кои ја одликуваат пратката;
- 4) очекуван датум на пристигнување или поаѓање на стоката;
- 5) податоци за користените транспортни средства;
- 6) податоци за увозникот, извозникот или лицето кое ја поседува стоката;
- 7) земјата или земјите на производство и користените рути на пренесување;
- 8) техничките разлики, доколку се познати, помеѓу оригиналната стока и стоката за која постои сомневање дека е стока со која се повредува право од интелектуална сопственост.
- 9) тарифна ознака на оригиналната стока

Покрај наведените податоци во барањето, царинскиот орган може да побара и дополнителни податоци карактеристични за видот на предметното право на интелектуална сопственост.

Врз основа на поднесеното барање Секторот за царинско правни работи писмено го известува подносителот на барањето за прифаќање или отфрлање на истото во рок од 30 дена, од денот на прием на барањето. Во одлуката за прифаќање на барањето се определува рокот за превземање на дејствија, кој не може да биде подолг од 1 година. Царинскиот орган за обработка на барањет

о наплатува надоместок, кој го пропишува Министерот за финансии, во висисна од 5.000,00 денари. Овој износ, подносителот на барањето, е должен да го уплати на наведената жиро сметка, на образецот ПП 50, даден во (*прилог број 3*). За продолжување на рокот на примена на царинските мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост, подносителот на барањето може да го продолжи овој рок, доколку поднесе барање за продолжување и ги подмири долговите кои евентуално би можеле да настанат. Трошоците за продолжување на рокот за наредната година изнесуваат 2.000,00 денари, согласно Правилникот за спроведување на Законот на царински мерки.

Одлуката за прифаќање на барањето или одлуката за продолжување на рокот, Секторот за царинско правни работи веднаш ја испраќа до надлежната Царинарница (до одговорниот Координатор) и ќе го извести Секторот за контрола и истраги (*прилог 4*). Сите Царинарници повремено ќе добиваат прегледи на прифатени барања за превземање на дејствија по носители на права, вид на стока и број на одобрение со рок на важност.

Доколку барањето не ги содржи задолжителните податоци или ако истите не се целосни, Секторот за царинско правни работи со заклучок го отфрла барањето за превземање на дејствија со соодветно образложение. Против заклучокот може да се поднесе жалба во рок од 8 дена од приемот на истиот до Министерот за финансии.

A-5-17-5-1-2 Превземање на дејствија од страна на царински орган

Кога царинската испостава при спроведување на мерките на царински надзор или контрола на стоката односно при спроведувањето на царинските постапки, ја идентификува стоката наведена во известувањето на Секторот за царинско правни работи, дека се работи за

стока за која постои оправдано сомение за повредување на право на интелектуална сопственост, го одложува пуштањето на стоката или ја задржува под царински надзор. За своите дејствија, царинската испостава по консултација со Координаторот од надлежната царинарница веднаш писмено по факс го известува Секторот (**џрилоџ бр. 5**) при што со известувањето му доставува фото копии од ЕЦД, фактура или друг документ (слика, проспект и др). Царинската испостава воедно писмено го известува и декларантот или лицето кое ја поседува стоката (**џрилоџ бр. 6**). Секторот за царинско правни работи писмено го известува носителот на правото и Секторот за контрола и истраги.

На барање на носителот на правото, царинскиот орган може да одобри преглед на стоката и земање на мостри исклучиво за анализа и за водење на понатамошна постапка, во согласност со важечките прописи. Земањето на мостра се врши по налог на Секторот за царинско правни работи. Еден примерок од земената мостра врз основа на записник за земена мостра се доставува до Централната Управа на Царинската Управа-Сектор за царинско правни работи, а еден примерок му се дава на барателот.

А-5-17-5-1-3 Поедноставена постапка -уништување на стоката

Кога царинската испостава задржала стока или одложила пуштање на истата за која постојат оправдани причини за сомеевање дека е стока со која се повредува правото од интелектуална сопственост, за истата може да спроведе поедноставена постапка со уништување на стоката, по добивање на известување за уништување на стоката од страна на Секторот за царинско правни работи, врз основа на кое надлежната Царинарница ќе донесе **Решение за уништување** на предметната стока, согласно членот 11 од Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост (**Прилоџ 7**). Уништувањето на стоката под царински надзор може да се изврши без да се утврди дали некое право од интелектуална сопственост било повредено, ако носителот на правото писмено го извести Секторот за царинско правни работи во рок од 10 работни дена или 3 работни дена за лесно расиплива стока, од приемот на известувањето за задржување на стоката и при тоа и достави **писмена согласност за отстапување за уништување на стоката** од декларантот, лицето кое ја поседува стоката или сопственикот на стоката (**Прилоџ 8.**) **Уништувањето на стоката се врши на трошок и на одговорност на носителот на правото во согласност со царинските прописи за уништување на стоката под царински надзор.** Царинската испостава која ќе изврши уништење на стоката е должна да состави записник и да земе мостра која ја чува во согласност со царинските прописи и истата ќе се користи како доказ.

Во случаите кога не е доставена писмена согласност за отстапување на стоката за уништување во пропишаниот рок, Секторот за царинско правни работи писмено ќе ја извести царинската испостава за пуштање на стоката во одобрената царинска постапка, доколку се завршени сите царински формалности и доколку тоа не е во спротивност со прописите за забрани и ограничувања.

А-5-17-5-1-4 Задржување на стоката до добивање на одлука од надлежен суд

По привременото задржување на стоката, носителот на правото, застапникот или корисникот на правото е должен во рок од 10 работни

дена или 3 работни дена за лесно расиплива стока, да и достави доказ (тужба) од надлежен суд, дека е започната постапка за утврдување на повреда на право од интелектуална сопственост на Централната Управа на Царинската Управа- Сектор за царинско правни работи.

По добивањето на соодветниот доказ Секторот за царинско правни работи писмено ја известува царинската испостава за одложување на пуштање на стоката се додека надлежниот судски орган не се произнесе за стоката. Рокот од 10 работни дена за поднесување на доказ може во определени случаи да се продолжи за уште 10 работни дена, меѓутоа за лесно расиплива стока продолжување на рокот не е дозволено.

А-5-17-5-2 Дејствување на царинскиот орган по службена должност

Кога царинската испостава при спроведување на мерки на царински надзор или контрола на стоката односно при спроведување на царинската постапка, а пред поднесување на било какво барање на носителот на правото или неговиот застапник, утврди дека постојат оправдани причини за сомневање дека со претметната стока се повредува право од интелектуална сопственост испостава, царинската испостава по консултација со Координаторот од надлежната царинарница, го одложува пуштањето на стоката или истата ја задржува. За своите дејствија, царинската испостава веднаш писмено по факс го известува Секторот за царинско правни работи (*прилог бр. 5*) и притоа со известувањето му доставува фото копија од ЕЦД и фактура или друг документ (слика, проспект и сл). Секторот за царинско правни работи ќе го известат Секторот за контрола и истраги. Секторот за царинско правни работи писмено го известува носителот на правото дека доколку тој во рок од 3 работни дена не поднесе барање за превземање на дејства, согласно членот 6 од истоимениот закон, ќе се одобри пуштање на стоката или нејзиното задржување престанува, под услов да се завршени сите царински формалности и доколку тоа не е во спротивност со прописите за забрани и ограничувања.

Доколку во рок од 3 работни дена, носителот на правото, застапникот или корисникот на правото поднесе барање за превземање на дејствија до Секторот за царинско правни работи со стоката се постапува како што е наведено во делот *И. Дејствување на царинскиот орган по поднесување на барање за превземање на мерки за заштитата на права од интелектуална сопственост*.

А-5-17-6 Постапување со стока за која е утврдено дека повредува право од интелектуална сопственост

За стока за која по спроведената постапка од страна на надлежниот суд е утврдено дека повредува право од интелектуална сопственост, истата не смее да се:

- внесе во царинско подрачје на Република Македонија
- пушти во слободен промет
- изнесе од царинското подрачје на Република Македонија
- извезе
- повторно извезе

- стави во одложувачка постапка или
- внесе во слободна зона или слободен склад

A-5-17-7 Одговорност на царинскиот орган

Прифаќањето на барањето не му дава право на надомест на штета на носителот на правото, застапникот или корисникот на правото, кога царинскиот орган не открил стока со која се повредува право од интелектуална сопственост, била пуштена или не била задржана.

Спроведувањето на надлежностите и превземените дејствија од страна на царинскиот орган, не предизвикуваат негова одговорност за надомест на штета предизвикана на лицата вклучени во предметната постапка.

A-5-17-8 Одговорност на подносителот на барањето за превземање на дејства

Носителот на правото, застапникот или корисникот на правото се должни да ја известат Централната Управа на Царинската Управа за престанок на нивното право на интелектуална сопственост.

Тие се должни да соработуваат со Централната Управа на Царинската Управа во делот на обезбедување на сите релевантни податоци во врска со стоката со која се повредува право од интелектуална сопственост, да обезбедат техничка и административна помош за спроведување на царинските мерки.

A-5-17-9 Казнени одредби

Со овој закон предвидени се казни одредби - прекршоци со парична казна за:

- правното лице и одговорното лице во правното лице
- физичкото лице ако:
 - веднаш не ја известат Царинската Управа за престанок на неговото право
 - добиените податоци од царинскиот орган ги употреби надвор од постапката и целите за утврдување на повреда на правото од индустриска сопственост
 - внесе, пушти во слободен промет, изнесе, извезе, повторно извезе, стави во одложувачка постапка или внесе во слободна зона или слободен склад стока за која во предходно завршената постапка е утврдено дека го повредува правото од интелектуална сопственост

Прилози: 7

БАРАЊЕ ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА ДЕЈСТВИЈА

1. Ден на прием на барањето за превземање на дејствија од страна на Централната управа на Царинската управа ден/месец/година / / 3.Податоци за барателот (т.е носителот на правото согласно член 3 точка 3 од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост)	ПРАВА ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ БАРАЊЕ ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА ДЕЈСТВИЈА ОД СТРАНА НА ЦАРИНСКИТЕ ОРГАНИ согласно со член 6 став 1 од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост
Назив / Име: Функција: Адреса: Место: Поштенски фах: Земја: Даночен бр./ Матичен бр. : Тел.: Мобилен телефонски бр.: Факс: е-пошта (адреса): Интернет адреса:	2. Име и адреса на надлежниот орган кај кој е поднесено барањето ЦЕНТРАЛНА УПРАВА НА ЦАРИНСКА УПРАВА ул. Лазар Личеноски бр.13 СКОПЈЕ
4. Статус на барателот (согласно член 3 точка (3) од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост) ⁽¹⁾: ☐ Носител на право (*) ☐ Застапник на носителот на правото(*) ☐ Овластен корисник на правото (*) ☐ Застапник на овластениот корисник(*) 5. Видот на право на кое се однесува барањето ⁽¹⁾: ☐ Трговска марка ☐ Право на дизајн	

☐ Авторско право или сродно право ☐ Патент ☐ Дополнителен сертификат за заштита ☐ Заштитена ознака на потекло ☐ Заштитена географска ознака ☐ Географски ознаки на алкохолни пијалоци	
6. Име и адреса на лицето за контакт (административни работи)	7. Име и адреса на лицето за контакт (технички работи)
Телефон: Мобилен телефон: Факс: е-пошта (адреса): Интернет адреса: 	Телефон: Мобилен телефон: Факс: е-пошта (адреса): Интернет адреса:
8. Приложувам суштински технички податоци за оригиналната стока: ☐ Број на приложени документи ⁽²⁾ ☐ Број на приложени фотографии ⁽²⁾	
9. Приложувам специфични информации за видот или шемата на измамата: ☐ Број на приложени документи ⁽²⁾ ☐ Број на приложени фотографии ⁽²⁾	
10. Приложувам документ(и) како доказ дека барателот е носител на правото за предметната стока согласно член 3 точка 3 од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост ☐ Број на приложени документи (2)	11. Ја приложувам изјавата за превземање одговорност согласно член 7 од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост со која се обврзувам дека преземам одговорност во ситуациите изложени во тој член (*): ☐ Приложена изјава за превземање одговорност
12. Секоја друга информација која ја поседува носителот на правото, на пример:	
Земја или земји на производство Локација на стоката или нејзино одредиште	Бр.на приложени документи ⁽²⁾ ☐ Бр.на приложени документи ⁽²⁾ ☐

Очекуван датум на пристигнување или поаѓање	Бр.на приложени документи ⁽²⁾	
Податоци за користените транспортни средства	Бр.на приложени документи ⁽²⁾	
Податоци за увозникот,извозникот или лицето	Бр.на приложени документи ⁽²⁾	
Карактеристики кои ја одликуваат пратката	Бр.на приложени документи ⁽²⁾	
Тарифна ознака на оригиналната стока	Бр.на приложени документи ⁽²⁾	
Технички разлики помеѓу оригиналната и сомнителната стока:	Бр.на приложени документи ⁽²⁾	
Други корисни информации	Бр.на приложени документи ⁽²⁾	

13. Ден на поднесување на барањето:

Ден на негово изготвување Место: Потпис и печат на барателот(**)

Ден/месец/година:

(*) Види Рубрика 10

(**) Доколку барателот е застапник на носителот на правото, тој мора да обезбеди доказ дека е овластен за застапување на носителот на правото.

(1) Означи ја/ги соодветната рубрика/рубрики.

(2) Внеси го соодветниот број, доколку нема прилози, внеси "0".

14. ПОПОЛНУВА ЦАРИНСКОТ ОРГАН

☐ Барањето е одобрено Регистарски бр.:

Датум: ден/месец/година: Потпис и печат

Место:

☐ Барањето важи до:

Секое барање за продолжување на рокот за важност треба да се испрати до надлежниот орган од Рубрика 2, најмалку 30 работни дена пред истекот на важноста на барањето.

☐ Барањето е отфрлено

Приложени се: заклучок за отфрлање со соодветно образложение и информации за постапката за поднесување на жалба.

Ден: ден/месец/година: Потпис и печат

Место:

ИЗЈАВА

ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ ОДГОВОРНОСТ

Јас, долупотпишаниот _____
 со МБ _____, л.к. број _____, издадена од _____,
 како одговорно лице на правното лице носител на право
 согласно член 3 точка (3) од Законот за царински мерки за заштита на права од
 интелектуална сопственост (Службен весник на Република Македонија број 38/2005)
 (во понатамошниот текст Законот) потврдено со приложените документи, преземам
 обврска во согласност со член 7 од Законот да преземам одговорност кон лицата
 засегнати согласно член 1 став (1) од Законот, во случај на прекинување на постапка,
 поради дејствие или неисполнување од моја страна или во случај дополнително да се
 утврди дека засегнатата стока не повредува право од интелектуална сопственост.

Со ова преземам обврска за плаќање на сите трошоци настанати согласно член 10 и
 член 11 од Законот, за чување на стоката под царинска надзор, вклучувајќи ги
 трошоците настанати со уништување на стоката која повредува право од
 интелектуална сопственост.

Со ова преземам обврска да ја известам Централната управа на Царинската управа за
 секоја промена или губење на моите права од интелектуална сопственост. Истотака
 потврдувам дека сум запознаен со одредбите од член 12 од Законот поврзани со
 употребата на добиените податоци од страна на Централната управа на Царинската
 управа.

Изготвено во _____

Датум : _____

ЦЕНТРАЛНА УПРАВА

Лазар Личеноски 13, 1000 Скопје
тел. 02/3116 188, факс 02/3237 832
cu@customs.gov.mk

Број: 07- _____

Датум: _____

ДО

Царинарница _____

ПРЕДМЕТ: Известување

Носителот на правото/застапник/корисник на правото од интелектуална сопственост на ден _____ поднесе барање бр. _____ за превземање на дејствија за заштита на право од интелектуална сопственост до Централната Управа на Царинската Управа на Република Македонија.

Барањето за превземање на дејствија се однесува за следното право:

- ☐ трговска марка _____
- ☐ патент _____
- ☐ дизајн _____
- ☐ ознака за потекло _____
- ☐ географска ознака _____
- ☐ авторско право или сродно право _____

Централната Управа на Царинска Управа по разгледување на предметното барање го прифати и истото го регистрира со број _____, кое е со важност до _____.

Предметното барање се однесува за заштита на следната стока: _____

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

ЦАРИНАРНИЦА _____
Ц.И. _____

Број: _____

Датум: _____

До
Централна Управа на Царинска Управа
ИЗВЕСТИВАЊЕ

☐ Дејствување на царинскиот орган врз основа на поднесено барање за превземање на дејтва, одлука бр. _____

☐ Дејствување на царинскиот орган по службена должност
ЕЦД бр. _____ и фактура бр. _____, вид на стока _____,
марка _____, со тарифна ознака _____, пријавена за
на _____ увозникот
_____ декларант _____,

предметната стока е сместена во царински мараџин/складиште _____

Поради основано сомнение дека со предметната стока се повредува право од интелектуална сопственост истата привремено се задржува.

Поради тоа што утврдивме дека предметната стока ги има следните карактеристики:

_____ Причини поради кои се сомневаме дека истата е:

☐ фалсификувана стока

☐ пиратска стока

☐ друг вид на стока

се: _____

Прилог: фото копија од ЕЦД, фактура, (друго: слика, проспект, цртеж.....)

Датум :

Потпис/ печат/ факсимил

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА
ЦАРИНАРНИЦА _____
ЦИ _____
Број _____
Датум: _____

Прилог бр. 6

ДО

Согласно член 10 став 2 од Царинскиот закон и член 10 став 2 од Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост, донесува

ИЗВЕСТИВАЊЕ

На _____ ден _____ во _____ ЦИ _____
увозникот _____ преку шпедицијата _____ со
ЕЦД _____ ја пријавил за _____ царинење следнава
стока: _____ во количина од _____.

Поради основано сомнение дека предметната стока е стока со која се повредува право од интелектуална сопственост, царинскиот орган го одлага нејзиното пуштање и истата ја задржува под царински надзор во царинското складиште/магацин _____.

Со предметната стока може да се постапи на два начини:

- да се спроведе поедноставена постапка, за која Вие и носителот на правото ќе се согласите дека стоката која е предмет на постапка е стока со која се повредува право од интелектуална сопственост и писмено го известите царинскиот орган дека истата ја отстапувате за уништување. Во овој случај царинскиот орган може да ја уништи стоката под царински надзор, без да се утврди дали со стоката било повредено некое право од интелектуална сопственост, согласно член 11 од Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост.
- доколку носителот на правото ја извести Централната Управа на Царинската Управа дека е започната постапка за утврдување дали е повредено правото од интелектуална сопственост со поднесување соодветен доказ од надлежен суд, царинскиот орган ја задржува предметната стока се додека судот не се произнесе за стоката, согласно член 14 од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост.

Доколку не се постапи на ниту еден од наведените начини, царинскиот орган ќе ја пушти стоката во одобрената царинска постапка, доколку се завршени сите царински формалности и доколку тоа не е спротивно со прописите на забрани и ограничувања.

Ш е ф

ЦАРИНАРНИЦА _____

Лазар Личеноски 13, 1000 Скопје
тел. 02/3116 188, факс 02/3237 832
cu@customs.gov.mk

Број: 07- _____

Датум: _____

Царинарницата _____ решавајќи го барањето на носителот на правото _____ од _____ со седиште на ул: _____ за заштитата на права од интелектуална сопственост, надлежна врз основа на член 10 став 2 од Царинскиот закон и член 11 од Законот за царинските мерки за заштитата на правата од интелектуална сопственост, донесува

РЕШЕНИЕ

СЕ УНИШТУВА стоката пријавена со ЕЦД _____ од _____ на ЦИ _____ и тоа: количина _____, со тарифна ознака _____, а во вредност од _____.

Жалбата не го одложува извршувањето на ова решение.

Образложение

Носителот на правото/корисникот или застапникот _____, поднесе писмено известување бр. _____ од _____ до Централната Управа на Царинската Управа - Сектор за царинско правни работи, во кое е приложена писмена согласност од декларантот, лицето кое ја поседува стоката или сопственикот на стоката, нотарски заверена, за отстапување за уништување на стоката.

Врз основа на поднесеното писмено известување и писмената согласност, а согласно член 11 став од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост, царинскиот орган ќе спроведе поедноставена постапка, со која ќе се уништи стоката под царински надзор, без да се утврди дали некое право од интелектуална сопственост е повредено. Уништувањето ќе го изврши царинскиот орган _____ и за истото ќе биде сочинет записник.

Уништувањето се врши на трошок и на одговорност на носителот на правото, во согласност со царинските прописи за уништување на стока под царински надзор и при тоа е проследено со земање на мостри кои царинскиот орган _____ ќе ги чува во согласност со царинските прописи и кои можат да се користат како докази.

Царинскиот орган не одговара за штетите кои можат да произлезат од уништувањето на стоката во согласност со член 11 став 2 од Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост.

УПАТСТВО ЗА ПРАВНО СРЕДСТВО:

Против ова решение може да се поднесе жалба до Министерот за финансии во рок од 8 дена од денот на доставување на решението. Жалбата се поднесува преку оваа Царинарница, и истата треба да биде таксирана со 250,00 денари административна такса од Тар.бр.2 од ТАТ.

Такса од Тар.бр.1 и 72/4 од ТАТ во износ од 250,00 денари е наплатена.

Управник

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА БАРАЊЕТО ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА ДЕЈСТВИЈА

Рубрика 3: Се пополнува Назив / Име, адреса и својство во кое се јавува барателот. Согласно член 3 точка 3 од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост, барателот може да е и самиот носител на правото, лице кое има право да користи право од интелектуална сопственост или назначен застапник.

Рубрика 4: Се означува соодветното поле во однос на статусот на барателот.

Рубрика 5: Се означува соодветното поле во однос на видот на правото за кое се однесува барањето за превземање на дејствие.

Рубрика 6 и 7: Во рубриката 6 се запишуваат податоци за лицето за контакт на барателот кое ги извршува административните работи. Рубриката 7 е за податоци за лицето кое би било одговорно за контактирање со царинските органи за разгледување на техничките податоци за задржаната стока.

Рубрика 8, 9 и 12: Рубриката 8 се употребува за прецизни и практични информации кои ќе им овозможат на царинските органи брзо и коректно да ја идентификуваат автентичната стока. Рубриката 9 се употребува за било која информација која имателот на правото ја има, а се однесува за видот или начинот на вршење на измамата (фотографии, документи и т.н.). Информацијата треба да е што е можно подетална за да можат царинските органи да ги идентификуваат сомнителните пратки на едноставен начин и ефикасно со користење на анализата на ризик. Рубриката 12 се употребува за различни видови на информации кои на царинскиот орган ќе му овозможат да ги подобри разузнавачките информации за производите и начините на вршење на измамата. Може да се обезбедат и дополнителни корисни податоци како што се: вредноста пред одданочување на легалната стока, локацијата на стоката или нивната планирана дестинација, податоци кои ја идентификуваат пратката или пакетите, планираниот ден на пристигнување или заминување на стоката, користеното транспортно средство, идентитетот на увозникот, извозникот или лицето кое ја поседува стоката и слично.

Рубрика 11: Се употребува од лицето кое ја пополнува рубриката бр. 3 од Барањето за превземање на дејствија кое ги обезбедува и документите предвидени во рубрика 11 од Барањето за превземање на дејствија.

Рубрика 13: Со потпишување на оваа рубрика, носителот на правото потврдува дека ги прифаќа условите на Законот и своите обврски.

ЗАБЕЛЕШКИ ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА БАРАЊЕТО ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА ДЕЈСТВИЈА

1. ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРАВАТА И МОЖНОСТА НА ДЕЈСТВУВАЊЕ

- Кога носителот на правото лично го поднесува барањето:
 - за право кое е регистрирано право или за кое е поднесено барање, задолжително е поднесување на доказ за регистрација кај надлежен орган или доказ дека барањето е поднесено,
 - за авторско право, сродно право или право на индустриски дизајн кое не е регистрирано или за кое не е поднесено барање, задолжително е поднесување доказ за авторство или за статус на барателот како првобитен носител.
- Кога барањето го поднесува друго домашно и странско, правно и физичко лице кое има право да користи некое од правата од член 3 точка 3 подточка 2 од Законот, како дополнение на доказот од претходната точката а), задолжително е поднесување на документ со кој лицето стекнува право на користење на предметното право.
- Кога застапник на носителот на правото или застапник на друго домашно и странско, правно и физичко лице има право да користи некое од правата од член 3 точка 3 подточка 2 од Законот, како дополнение на доказот кој се бара под претходните точките а) и б) задолжително се поднесува и документ со кој му се одобрува да делува како застапник.

Лицето, домашно и странско, правно и физичко, кое ја пополнува рубриката бр. 3 од Барањето за превземање на дејствија, мора, во сите случаи, да биде тоа кое ќе ги обезбеди документите предвидени во рубрика 11 од Барањето за превземање на дејствија.

- Рубриката 5 ги содржи сите географски ознаки. Заштитен географски назив со заштитена ознака на потекло на производот или заштитена географска ознака се официјалните ознаки согласно прописите. Индивидуални производители како и група на производители можат да поднесат барање.
- Кога се поднесува барање, за заштитен географски назив со заштитена ознака на потекло на производот или заштитена географска ознака потребно е доставување на регистрација и спецификации.

2. СОДРЖИНА НА БАРАЊЕТО ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА ДЕЈСТВИЈА

Барање за превземање на дејствија може да се користи од страна на носителот на правото, како превентивна мерка, кога тој има причина да верува дека неговото

право или права од интелектуална сопственост се повредени или има причини за сомневање дека ќе бидат повредени. Барањето мора да ги содржи сите податоци потребни за стоката да може да биде веднаш препознатлива за царинските органи, а особено:

- прецизен и детален технички опис на стоката,
- секоја специфична информација која ја поседува носителот на правото за видот или начинот на вршење на измамата,
- името и адресата на лицето за контакт определено од страна на носителот на правото,
- дејството кое барателот треба да го преземе согласно член 7 од Законот и доказ дека барателот е носител на правото за предметната стока.

Носителите на правото задолжително мора да го вратат доказот за прием на известувањето кое им е упатено од страна на царинската служба, согласно членовите 5 (постапување по службена должност, *ex-officio*) и 10 од Законот. Тоа мора да се направи веднаш по приемот на ова известување. Роковите (три до 10 работни дена) почнуваат од моментот на прием на известувањето. Задолжително е носителот на правото, веднаш откако ќе биде известен од царинскиот орган, без одлагање да го потврди приемот на известувањето.

Согласно член 3 точка 4 од Законот, "работен ден" е работен ден на Централната управа на Царинската управа. При пресметувањето на работните денови согласно членовите 5 и 13 од Законот, мора да се земе предвид фактот дека денот на приемот на известувањето не се засметува во во пропишаните рокови. Роковите кои се земаат предвид во смисла на Законот почнуваат да се пресметуваат од денот по приемот на известувањето.

3. ПОДНЕСУВАЊЕ НА БАРАЊЕ ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА ДЕЈСТВИЈА

Носителот на правото мора да го поднесе барањето за превземање на дејствија кај Централната управа на Царинската управа од рубрика 2 од образецот. По прием на барањето, Централната управа на Царинската управа го обработува и го известува барателот во писмена форма за својата одлука во рок од 30 работни дена. Доколку органот го одбие барањето со образложена одлука, барателот има право на жалба. Рокот во кој царинските органи преземаат акција е една година, со продолжување од по една година.

4. ОБЈАСНУВАЊЕ НА ГЛАВНИТЕ РУБРИКИ КОИ ГИ ПОПОЛНУВА БАРАТЕЛОТ

Рубрика 3: Назив / Име, адреса и својство во кое се јавува барателот. Согласно член 3 точка 3, барателот може да е и самиот носител на правото, лице кое има право да користи право од интелектуална сопственост или назначен застапник.

Рубрика 4: Статус на барателот. Означи ја соодветната рубрика.

Рубрика 5: Видот на правото за кое се однесува барањето за превземање на дејствие.

Рубрика 6 и 7: Во рубриката 6 се запишуваат податоци за лицето за контакт на барателот кое ги извршува административните работи. Рубриката 7 е за податоци за лицето кое би било одговорно за контактирање со царинските органи за разгледување на техничките податоци за задржаната стока. Лицето мора да е лесно и брзо достапно.

Рубрика 8, 9 и 12: Рубриката 8 е за прецизни и практични информации кои ќе им овозможат на царинските органи брзо да ја идентификуваат автентичната стока коректно и за било која информација која имателот на правото ја има, а се однесува за видот или начинот на вршење на измамата (фотографии, документи и т.н.).

Информацијата треба да е што е можно подетална за да можат царинските органи да ги идентификуваат сомнителните пратки на едноставен начин и ефикасно со користење на анализата на ризик.

Во овие рубрики треба да се запишуваат различни видови на информации кои на царинскиот орган ќе му овозможат да ги подобри разузнавачките информации за производите и начинит на вршење на измамата. Може да се обезбедат и дополнителни корисни податоци како што се: вредноста пред оддачување на легалната стока, локацијата на стоката или нивната планирана дестинација, податоци кои ја идентификуваат пратката или пакетите, планираниот ден на пристигнување или заминување на стоката, користеното транспортно средство, идентитетот на увозникот, извозникот или лицето кое ја поседува стоката.

Рубрика 11: Лицето, домашно и странско, правно и физичко, кое ја пополнува рубриката бр. 3 од Барањето за превземање на дејствија, мора, во сите случаи, да биде тоа кое ќе ги обезбеди документите предвидени во рубрика 11 од Барањето за превземање на дејствија.

Рубрика 13: Со потпишување на оваа рубрика, носителот на правото потврдува дека ги прифаќа условите на Законот и своите обврски.

ПРИЛОГ БР 3

НАЛОГОДАВАЧ

НАЗИВ НА НАЛОГОДАВАЧОТ
БАНКА НА НАЛОГОДАВАЧОТ

СМЕТКА

ДАНОЧЕН БРОЈ или ЕМБГ

ПОВИКУВАЊЕ НА БРОЈ - ЗАДОЛЖУВАЊЕ

ЦЕЛ НА ДОЗНАКА
ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПОДНЕСЕНО
БАРАЊЕ ЗА ПРЕВЗЕМАНЈЕ ДЕЈСТВА

ПОТПИС

ДАТУМ НА ВАЛУТА

НАЛОГ ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПРИМАЧ

НАЗИВ НА ПРИМАЧОТ
БАНКА НА ПРИМАЧОТ

СМЕТКА

ИЗНОС
МКД

МЕНУШКА СМЕТКА
СМЕТКА НА РИТЕГРКОРИСНИК
ПРИХОПНАШИОВАН ПРОБРАС
НАЧИН

ДАТУМ НА УПЛАТА
МЕСТО НА УПЛАТА

ДОБРИТЕ СЕ

Злато и благородни метали

А-5-18

А-5-18-1 *Внесување и изнесување на монетарно злато и пригодни ковани пари*

Монетарно злато (е злато што е предмет на монетарни резерви на земјата, кое не може да биде предмет на купопродажба и истото може да биде во различни форми како на пример: златни шипки, полуги или гранули) во Република Македонија може да внесе и изнесе само Народна Банка на Република Македонија, **врз основа на ПОТВРДА издадена од овластено лице на Народна банка на Република Македонија.**

Пригодни ковани пари издадени во Р.Македонија резиденти и нерезиденти можат да ги внесуваат во Р.Македонија **без ограничување, меѓутоа истите СЕ ДОЛЖНИ да ги пријават на надлежниот царински орган.**

Пригодни ковани пари се изработуваат за одредени јубилеи и истите се исковани од различни материјали како: злато, сребро, посебни легури за ковани пари во оптек или нумизматика. Златните ковани пригодни монети се изготвуваат врз основа на Одлука на Влада на РМ. Пригодните ковани монети ги издава Народна банка на Р.М. и истите можеда се ги продаваат на колекционери во земјата или странство или на деловните банки за понатамошна продажба. Изнесувањето на пригодни ковани пари од земјата може да се врши само со сметка на овластен продавач за нивно купување во Р. Македонија - Народна Банка или деловни банки во земјата, односно врз основа на издадена потврда од царински орган, доколку истите биле предходно внесени во земјата и пријавени при нивното внесување во земјата.

Сите постари нумизматички примероци на стари ковани монети може да се изнесат од земјата само врз основа на одобрение издадено од Министерството за култура во соработка со музеите на Р.Македонија.

А-5-18-2 При увоз на злато, сребро, платина или други благородни метали, во необработена состојба(полупроизводи, необработено или во прав) со исклучок на монетарно, потребна согласност/ дозвола од Министерство за економија.

Културно наследство

А-5-19

Правен основ Законот за заштита на културното наследство, објавен е во " Службен весник на Република Македонија" број 20/2004 година, кој започна со примена од 01.01.2005 година.

Законот за заштита на културното наследство ги определува видовите, категориите и идентификација на културното наследство, режимот на заштита, правата и обврските на правните и физички лица, надлежностите и надзорот за примена на овој закон.

А-5-19-1 Поим

Под *културно наследство* се сметаат материјалните и нематеријалните добра кои имаат културно, уметничко, археолошко, етнолошко и друго историско значење, кои заради нивната заштита и користење се наоѓаат под правен режим.

А-5-19-2 Поделба на културното наследство

Културното наследство се дели на: **недвижно, движно и духовно.**

Од царински аспект посебно внимание треба да се обрне на ДВИЖНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.

Во категорија на движно културно наследство спаѓаат:

- археолошки предмети* (ископани од земја или извадени од вода кои потекнуваат од определен период);
- етнолошки предмети* (предмети кои сведочат за начинот на живеење, традицијата, обичаите и сл.);
- историски предмети* (кои потекнуваат од определени историски настани или ги користеле историски личности, како и стари монети - пари);
- уметнички предмети* (слики, цртежи, скулптури, бакрорези, гравури и други уметнички композиции);
- технички предмети* (машини, алати, инструменти, опрема и сл. кои потекнуваат од одредена етапа на технички прогрес);
- архивска граѓа* ;
- библиотечни добра* (стари ракописи настанати до крајот на XIX век, стари и ретки книги и други публикации);
- киношечни добра* (снимени конематографски дела, филмови-цртани, документарни, научно-популарни и др.) и
- фоношечни добра* (снимени звуци односно оригинални музички и друг вид на звучни записи).

Движното културно наследство според степенот на неговата заштита може да биде:

- **незаштитено културно наследство**
- **заштитено културно наследство, односно културно наследство под режим на забрана.**

А-5-19-3 Надлежен орган за заштита

Надлежен орган за заштита на културното наследство е Министерството за култура-**Управа за заштита на културното наследство**, која при извоз или привремено изнесување на овој вид стоки, ги издава следните документи :

I. за незаштитени добра:

- Уверение за извоз на незаштитени добра (*Прилоџ бр. 1*);
- Уверение за привремено изнесување на незаштитени добра (*Прилоџ бр. 2*) .

II. за заштитени добра:

- Одобрение за извоз на заштитени добра (*Прилоџ бр. 3*);
- Одобрение за привремено изнесување на заштитени добра (*Прилоџ бр. 4*)

-Решение за забрана за извоз на заштитено културно добро

Составен дел на овие документи ќе биде ЗАДОЛЖИТЕЛНА ЗАВЕРЕНА ФОТО ДОКУМЕНТАЦИЈА издадена од Управата за заштита на културното наследство.

Горенаведените документи се издаваат во четири примероци: 2 примерока се доставуваат за странката (едниот примерок е наменет за странката, другиот кој е **посебно означен за царинскиот орган**), а другите 2 примерока се наменети за Управата за заштита на културното наследство.

Надлежен орган за заштита на архивската граѓа е **Државниот архив на Република Македонија**.

А-5-19-4- Исклучоци за кои не важат одредбите од Законот за заштита на културно наследство

Посебна категорија на стоки кои немаат карактер на антиквитет, односно **културно наследство** представуваат **сувенирите**. За овој вид на стоки **извозот или изнесувањето е слободно, односно не подлежат под режим на издавање на Уверенија за извоз или изнесување.**

Извозот или изнесувањето на **репродукции - копии на музејски експонати** (антиквитети и други музејски предмети), е слободен односно не е под режим на издавање на Уверенија за извоз или изнесување. Извозот односно изнесувањето на вакви предмети е можно со соодветен **сертификат** (*прилоџ бр. 5*) со кој се потврдува копијата, потеклото на оригиналниот предмет и институцијата која што го издала (музеите или другите институции, кои имаат право да ги произведуваат).

Идентификацијата на предметите што представуваат различни сувенири или репродукции треба да се базира на видливи физички својства кои овие новосоздадени предмети ги разликуваат од антиквитети и оригинални уметнички предмети

А-5-19-5 Контакт со Управата за заштита на културно наследство

*****Заради ефикасна контрола, а воедно и непречен и брз проток на стоки и партници на граничните царински испостави, договорена е стручна помош и консултација со контакт лица од Управата за заштита на културното наследство . Во случај кога царинскиот службеник не може да утврди дали се работи за сувенир, репродукција или оригинално уметничко дело, заради дополнителни консултации со стручни лица од Управата за заштита на културно наследство, во било кој период од работното време може телефонски да се обрати преку ДОЦ службата на Царинската Управа, која ќе биде задолжена да стапи во контакт со задолжените лица од Управата за заштита на културното наследство.**

А-5-19-6 Постапка на извоз или привремено изнесување на движно културно наследство

Движно културно наследство може привремено да се изнесе заради излагање, конзервација и други цели, од страна на правно или физичко лице врз основа на Уверение /Одобрение за привремено изнесување, при што по определен временски рок истото треба да се врати во земјата.

А-5-19-6 а) Извоз или привремено изнесување на културни добра во постапка на патнички промет

Патникот (физичкото лице) може да врши извоз или привремено изнесување на културно добро врз основа на соодветно **Уверение / Одобрение за извоз или привремено изнесување**, со прилог на заверена фото документација на културното добро, со усмена декларација на излезната гранична царинска испостава или со АТА карнет.

Патникот на царинскиот службеник на излезната царинска испостава треба да му ги стави на увид двата примерока од соодветниот документ, заедно со предметната стока.

Царинскиот службеник на двата примерока **задолжително** го става датумот на излез, потпис, факсимил и службениот печат на испоставата. Заверениот примерок на соодветното Уверение / Одобрение за извоз или привремено изнесување, заедно со прилогот на заверена фото документација, наменето за странката се враќа на патникот. Кога патникот (физичкото лице) ќе се врати во земјата овој заверен документ ќе представува доказ дека предметната стока била привремено изнесена, односно истиот ќе служи како потврда за истоветност (идентичност) на стоката, согласно ќе Упатството бр. 02-266/1 од 24.01.2001 година.

Царинскиот службеник го задржува примерокот наменет за царинскиот орган и го одложува редоследно во посебен регистар што се води во испоставата.

А-5-19-6 б) Извоз или привремено изнесување на културни добра во постапка на стоково царинење

Правните или физички лица можат да вршат извоз или привремено изнесување на културни добра врз основа на соодветно **Уверение / Одобрение за извоз или привремен извоз** со прилог на заверена фото документација на движното добро, со ЕЦД за извоз / ЕЦД за привремен извоз според постапката за извозно царинење во внатрешна царинска испостава или со АТА карнет на гранична царинска испостава.

Правните или физички лица на царинскиот службеник во извозната царинска испостава или на граничната царинска испостава (ако се користи АТА карнет) **треба** да му ги стави на увид двата примерока од соодветниот документ, заедно со предметната стока.

Царинскиот службеник на двата примерока **задолжително** го става бројот и датумот на извозната декларација или АТА карнетот, потпис, факсимил и службениот печат на испоставата. Заверениот примерок на соодветното Уверение / Одобрение за извоз или привремено изнесување, заедно со прилогот на заверена фото документација, се враќа на странката.

Примерокот наменет за царинскиот орган се задржува во ЕЦД-то за извоз или привремен извоз во царинската испостава за извоз или на граничната царинска испостава (ако се користи АТА карнет) .

Царинските службеници треба да обрнат поголемо внимание при контролата во случаите **на извоз или изнесување на заштитените културни добра** кои можат да се извезуваат или привремено да се изнесуваат **врз основа на Одобрение за извоз со или Одобрение за привремено изнесување со прилог на заверена фото документација** издадени од Управата за заштита на културното наследство на Република Македонија. Податоците за видот на стоката, количината и идентитетот на лицето кои ги извезува или привремено изнесува, наведени во Одобрението за извоз или изнесување на културните добра и прилогот на заверената фото документација на истото, треба да соодветствува со стоката која се става на увид пред царинскиот орган за извоз или привремено изнесување.

Република Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА
Управа за заштита на културното .

Прилог бр. 2

УПРАВАТА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО, орган во состав на Министерството за култура со својство на правно лице, врз основа на член 171 од Законот за општата управна постапка и член 97 став 4 и 7 од Законот за заштита на културното наследство (вСлужбен весник на РМг бр. 20/04), по барање бр. _____ од _____ на _____, адреса: _____, а по претходно мислење од _____, издава

У В Е Р Е Н И Е

за изнесување во странство незаштитени добра

Се потврдува дека уметничките дела од _____ не се запишани во Националниот регистар на културно наследство и можат да се изнесат во странство без ограничување по основ на заштита на културното наследство.

Ова уверение се издава врз основа на Националниот регистар на културно наследство што го води Управата за заштита на културното наследство.

Составен дел на Уверението е фото документацијата за уметничките дела што се изнесуваат во странство.

Таксата во износ од 50,00 денари, со таксена марка е наплатена и прилепена на барањето од странката.

Во прилог на Уверението се доставува список на уметничките дела.

ДИРЕКТОР,

Јован Ристиов

ВД/СК

Република Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА
Управа за заштита на културното наследство
Бр.ххххх
ххххх..2005 год

УПРАВАТА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО, орган во состав на Министерството за култура со својство на правно лице, врз основа на член 171 од Законот за општата управна постапка и член 97 став 4 од Законот за заштита на културното наследство (Службен весник на РМг бр. 20/04), по барање од _____ бр. _____ од _____ година со адреса: _____, и по претходно прибавено Мислење бр. _____ од _____ година од _____, издава

У В Е Р Е Н И Е

за извоз на незаштитени добра

Се потврдува дека уметничкото дело од _____ :

-
-
-
,

што ќе го изнесува лицето _____ во _____, не е запишано во Националниот регистар на културно наследство и може да се извезе без ограничување по основа на заштита на културното наследство. Делото е сопственост на _____. Ова уверение се издава врз основа на Националниот регистар на културно наследство што го води Управата за заштита на културното наследство.

Составен дел на Уверението е фотодокументацијата за уметничкото дело што се извезува.

Таксата во износ од 50,00 денари, со таксена марка е наплатена и прилепена на Барањето од странката.

ДИРЕКТОР,

Јован Ристиов

ВД/БЈ

Република Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА
Управа за заштита на културното наследство

Бр. xxxxxxx
xxxxxxxxx год.
Скопје

Прилог бр. 3

УПРАВАТА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО, орган во состав на Министерството за култура со својство на правно лице, врз основа на член 97 став 1 од Законот за заштита на културното наследство (Службен весник на РМ бр. 20/04), по барање од _____ бр. _____ од _____ година, за извоз на заштитени добра, и претходно прибавено мислење од _____ бр. _____ од _____ година, издава

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

_____ поднесе барање
за извоз на заштитени добра во _____
бр. _____ од _____ година. Во барањето наведе дека извозот се прави заради
реализира _____, а дека ќе го
Кон барањето, странката достави
_____.

Управата за заштита на културното наследство, орган во состав на Министерството за култура со својство на правно лице, постапувајќи како надлежен првостепен орган оцени дека заштитените добра што се предмет на извоз не се под режим на општа забрана за извоз во смисла на член 52 од Законот за заштита на културното наследство и дека може да бидат извезени согласно член 97 став 2 точка 1 и 2 и став 3 точка 2 од истиот закон.

Поради наведеното е одлучено како во диспозитивот.

Согласно со член 18 точка 30 од Законот за административни такси ("Службен весник на РМ" бр.17/93, 20/96, 7/98, 13/01 и 24/03) не се плаќа административна такса за ова одобрение.

Упатство за правно средство:

Против ова одобрение може да се изјави жалба до Министерството за култура, во рок од 15 дена од приемот на одобрението преку Управата за заштита на културното наследство.

ДИРЕКТОР,

Јован Ристинов

СВЕТИ ЈОВАН ТЕОЛОГ

SAINT JOHN THE THEOLOGIAN

Курчиска бб, 1 000 Скопје
Тел. + 389 2 11 60 44, маркетинг: + 389 2 12
93 23 факс: + 389 2 11 64 39
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Ќурчиска бб, 1 000 Скопје
Тел. + 389 2 11 60 44, marketing + 389 2 12 93
23 fax: + 389 2 11 64 39
REPUBLIC OF MACEDONIA
e-mail musmk@mt.net.mk
www.museummk.com

СЕРТИФИКАТ
(Копија од печена глина)

CERTIFICATE
(Copy of baked clay N°)

Чаша со мотив на
македонски штит

Cup with decoration
of Macedonian shield

Курчиска бб, 1 000 Скопје
Тел. + 389 2 11 60 44, факс: + 389 2 11 64 39; маркетинг 12 93 23
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Ќурчиска бб, 1 000 Скопје
Тел. + 389 2 11 60 44, fax: + 389 2 11 64 39; marketing 12 93 23
REPUBLIC OF MACEDONIA
e-mail musmk@mt.net.mk; www.musmk.org.mk

Икона од камен, најдена во 1952 година на локалитетот "Манастир" во Демир Капија. Датирана е во 14 век. Евангелистот Свети Јован е прикажан во полупрофил со отворено Евангелие во раце. Сигнатурата е во левот горен агол. Таа е портативна икона и се носела со себе за заштита.

Апостол Свети Јован Теолог, или Богослов, е современик и ученик на Исус Христос. Бил син на рибарот Завадеј и Салома. Со својот брат Јаков е меѓу првите следбеници и ученици на Христос. Христос го нарекол "син на громовите", за да се слушне далеку и гласно како гром учењето на Богословието. Како човек бил најдобар и Христос најповеќе го сакал. Тој го следел и сочувствувал со Христос и во најголемите страдања и маки. Само тој можел да ја стави главата во skutot на Христос и за време на Тајната вечера да го праша кој ќе те предаде. Дури и кога Христос бил распнат на крстот, Јован Богослов-Теолог бил до Марија. Христос, чувствувајќи ги силните болки на Мајката, и рекол: "Еве ти син". Така до крајот на животот на Марија Свети Јован Богослов се грижел за неа. Свети Јован Теолог живеел над 100 години. Во својот живот направил многу чуда. На пример, после еден бродолом, поминал на море 40 дена. Преживеал и морските бранови го исфрлаат. Патувал многу. Во Рим бил мачен за време на цар Домицијан. Сврски бил тепан, му дале отров и го фрлиле во зовриено масло. Откако ги преживеал сите маки го избркале на островот Патмос. Тука на својот верен ученик и придружник Прохор му го диктирал Евангелието. Умира во Ефес, кај Измир. Тука, на неговиот гроб, подоцна е подигната голема базилика посветена на него.

Stone icon discovered at the site of Manastir in Demir Kapija in 1952. It is dated to the 14th century. The apostle St. John the Theologian is rendered in semi-profile holding in his hands the opened Gospel Book. There is signature in the upper left corner. This is a portable icon and was carried for protection.

Apostle St. John the Theologian was a contemporary and disciple of Christ. He was son of the fishermen Zavadius and Salome. He and his brother Jacob were among the first followers and disciples of Christ, who called St. John "son of thunder" for the learning of theology to be heard as loudly and as far away as thunder. He was the kindest heart and Christ's favourite disciple. St. John the Theologian followed Christ and had compassion for his pains and sufferings, being the only one that could lay head on Christ lap during the Last Supper and ask him by whom he had been betrayed. When Christ was crucified, St. John was beside Mary. Feeling his mother's pains Christ said to her: "This will be your son". After that St. John took care of Mary by the end of her life. He lived over 100 years. In his lifetime he made a lot of miracles. For example, he spent 40 days at sea after a shipwreck, surviving and having been thrown at the shore by the waves. He traveled a lot. In Rome he was tortured during emperor Domitianus. He was severely beaten, given poison and thrown into burning oil. Having survived all the tortures, he was expelled to the Patmos island. There he told the Gospel to his faithful companion and disciple Prohor. He died in Ephesus, near Izmir. A large basilica was later erected over his grave dedicated to him.

Чаша со мотив на македонски штит

Вардарски Рид, Гевгелија, III-II век пред н.е.

Пронајдена е во 1998 г. при археолошките истражувања на старомакедонскиот град на локалитетот Вардарски Рид во Гевгелија.

Припаѓа на времето на III-II век пред н.е. Изработена е од глина во техника на калапење и се користела за пиење вино.

Како симбол, мотивот на штитот прераснал во вистински државен грб на Античка Македонија.

Cup with decoration of Macedonian shield

Vardarski Rid, Gevgelija, 3rd-2nd century BC

It was discovered in 1998 during excavations at the site of Vardarski Rid near Gevgelija in an old Macedonian town.

The cup belongs to the 3rd-2nd century BC. It is made of clay in a mold and was used for drinking wine.

As a symbol, the decoration had become the official coat-armour of the Ancient Macedonian state.